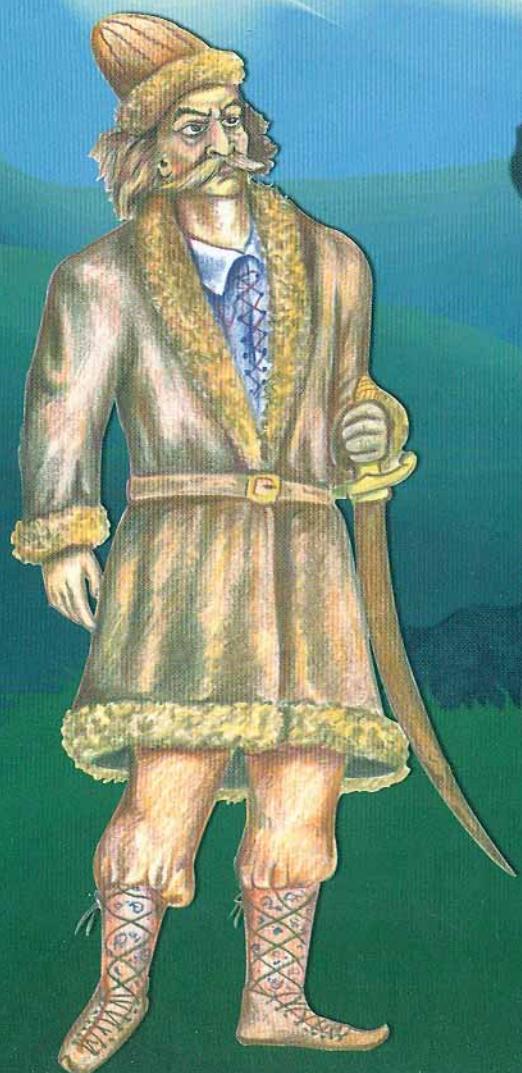

عاشق داستانلارى

کور اوغلى

مولف :
عاشق حسین ساعی

عاشق داستانلارى

کوداوغلى

مولف : عاشيق حسين ساعي

از همين انتشارات :
اصلی و کرم منتشر شد

ساعی، حسین، ۱۳۴۵ -
داستان کورا اوغلی / مولف عاشیق حسین ساعی . -
تبریز : زرقلم، ۱۳۸۰ .
ج. ۱۳۶

ISBN 964-6953-21-2

فهرستنويسي براساس اطلاعات فيپا .
عنوان ديکر : داستان کورا اوغلی و عاشیق
داستانلاري .
ا. شعر ترکي -- ايران -- قرن ۱۴ . الف. عنوان .
ب. عنوان : داستان کورا اوغلی و عاشیق داستانلاري .

۸۹۴/۳۶۱۱

PL۳۱۴/۲۴۳

۱۴۰-۲۵۸۲۲

كتابخانه ملي ايران

انتشارات زرقلم - تبریز تلفن : ۵۵۶۷۴۸۲

کورا اوغلی (عاشیق داستانلاری) ، مولف عاشیق حسین ساعی

نشر: زرقلم ، چاپ اول

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد؛ رقعی؛ ۱۳۶ ص

چاپ کيهان - پائیز ۸۱

قيمت: ۷۵۰۰ ریال

شماره شابک: ۹۶۴-۶۹۵۳-۲۱-۲

ISBN 964-6953-21-2

حق چاپ و استعار دائم محفوظ است به ناشر

كتابين ايچىتىدە كىيلر

- ۱ - كوراوجلۇنون ارزىنجان سفرى
- ۲ - كوراوجلۇنون بغداد سفرى
- ۳ - كوراوجلۇنون باليجها سفرى
- ۴ - كوراوجلۇنون باياز يىد سفرى
- ۵ - كوراوجلۇنون گلىن گتىرمەسى
- ۶ - كوراوجلى و عرب رىحان
- ۷ - كوراوجلى و حسن پاشا
- ۸ - كوراوجلۇنون قارص سفرى
- ۹ - كورداوجلى و مهرى خانىم
- ۱۰ - كوراوجلۇنون شعرلىرى

بسم الله الرحمن الرحيم

کوراوغلى داستانى اوزون ايللردى ائلده ن ائله او بادان او با يا
 نسيلده ن نسيله عاشيقلارىمېزىن سازلاريندا گزىب دولانىپ
 ايندە ن بىلە دە گزىب دولاناجاق من بو کوراوغلى داستانىنى
 ائللريمىزە تقدىم ائدىرىھ م بوردا کوراوغلونون اون قولى گلېپ
 آخردە بو کوراوغلى داستانلاريندا منه بىوک كمك ائدە ن عزيزى
 دوستوم شاعر محمد عبادى اولوبىدور بىردى آقاي عزتىدە ن تشىركەر
 ائدىپ اولو تانىدان اوزون عمر ايستەرم بىردى
 نشرىيات طرفىنده ن تشىرك ائدىپ زر قلم نشرىياتى
 بىوک حرمته مالىك دىرىپىزىم خلق داستانلارى گوزەل شىكلدە
 چاپ ائدىپ ساق قالىن.

عاشق حسين ساعى

ياراشماز اتگده گزيب دولانا
 بير عمرو ذروده گزه ن قارتala
 هريمشى وعده سينده در گنinin
 قويماگينان واختى گچه قارتالار

* * *

فلک ويريب دردي منه تانيان
 بيلنميركى شجه دئيم تانيان
 گرگديركى هر كس گزه تانيان
 تره تر يتشه قارتى قارت آلا

* * *

بيلرسن كى بير درين وار بير داياز
 گوتورگينان قلمينى بيرده ياز
 بير پائيز فصلينده اوilar بيرده ياز
 داغلارين باشيندا مناف قارتala

* * *

حقیقت فامه

اۇزوندن كېچىگى ايشە بويورما،
سۈزۈن يىرە دوشىر هىچ مقدار اولماز.
ھر نە كى كار گۇرسىن اوزالىنلە گۇر،
انسان اۇز ايشىنلە جىفا كار اولماز

* * *

اۇزوندن بئىيىيون ساخلايو لونى،
دوشىن يىرده سوروش عرضى حالىنى،

امانت، امانت قونشو مالىنى،
قونشو يوخ ايستە يىن اۇزو اولماز.

* * *

سووشۇن قول «عباس» حالى نىتجە در؟
گۇندوزلىرىن آى قارانلىق گىتجە دىر،
سرى آغاچى ھر آغاچدان اوجادىر،
اصلى قىتىدى بوداغىندا بارالماز.

* * *

اوستادنامه

چوخ چتىندى بىناموسلا دولانماق،
 ايسىر كىشى اولسون، يا قادىن
 اولسون.

يارا داندان نه پول اىستە، نه دە مال.
 قوى تكى عاغىللى اولادىن اولسون.

* * *

فراوان گورۇنر مردىن محلە سى،
 اولماق نه لازىمدى شىطان فەلە سى
 او كىسىن كى گىندىر ائلين زەلە سى
 بىلە سى قوھومون، نه يادىن اولسون.

* * *

سۋدا قوردون، من يانىندا يوخودوم،
 آلچاغا، قولدورا نفرىن او خودوم،
 بىر شعر آرغاجلى شر باب تو خودوم،
 شمشير حلال صنعت قانادىن اولسون.

* * *

کوراوغلونون ارزنجان سفری

ارزنجاندا جمال پاشا بوتون پاشالارا حکم ائله میشىدى کى
کوراوغلونو اۇلدورون يا دىرى يانىما گىتىرىن.

بىرگون جمال پاشا قوشون سركردە لرىن بىر يىرە يېغىب دئىدە:
هر كىس كوراوغلونو توپ يانىما گىتسە قىزىم دونيا خانىمى
اونا وئە جىڭم. هېچ كىس دن سىن چىخىمادى. پاشا او چو نجو
دفعە بوسۋە تىكىر اىتلە يىنده بولۇ بى قالخىدى آياغا دئىدە من بو
ايىشى گۇرەرم بى شرطە كى قىجر آلى نىدا منه قاتاسىز.

قىجر آلى يىردىن قالخىب دئىدە: من گىڭىدەرم بى شرطە كى مەھىر
موتوض دا بىزىلە گىڭىدە.

مەھىر موتوض يىتىدى اىيل كوراوغلو يَا مەھىر لىك اىليلە میشىدى
چىلى بىللى قارىش - قارىش تايىنيردى. بونلار بىر بؤلۈك قوشون
گۇئىتۈرۈپ يولادوشىدلەر.

بونلار گلمىكىدە اولسونلار. كوراوغلونون ياخىن دوستلاريندان
ارزنجانلى بىر تاجىر بى ايشىدىن خىردار اولوب بىر آت مىنىب بى
لو بى دەن قاباق كىسە يولدان اۆزۈن چىلى بىلە كوراوغلونون

پانينا يېتىرىدى، بولو بى ين قوشونلا گلمىكىن خبر وئرىب گىندى قايتىدى.

دلى لر كوراوغلويا دىسىدەلر: قوى ياراقلاتاق، آتلاتاق دوشماين قاباغينا چىخاچ. كوراوغلو اذن وئرمە دى.

بولو بى قوشونلا گلىپ ياغى قوروغۇ دئىيلەن بىر قوروغا چاتدىلار. بو قورقىدا كور اوغلو قىر آتلا دور آتى بوراخاردى مىھەتر مورتوض دىدى: قوشون بورادا اىلە نىسین سحر واختلى دان كوراوغلو گلىپ آتلارىنا باش چكىنده اوно تو تاريق سحر صىح كوراوغلو قوروغا گلىپ باش چكىنده گۈرددو بىر آغىر قوشون دوشوب ياراقسىز اولدوغونا با خما ياراق اىرە لى يېرىدى. مىھەتر مورتوض كوراوغلونو گۈرچك تانىدى. بو لو بى يه خبر وئردى. بولو بى سورو شدو سىن كىمىسىن؟ كوراوغلو دىدى من قوروچويام نە قىدە ر كوراوغلودان سوروشدولار كوراوغلو كوراوغلو اولدوغونو بويون آلمادى. بولو بى امر ائلە دى كوراوغلونو تودولار نە قىدە ر دۈيدولر ئىنە كوراوغلو بويون آلمادى. آخىردا بولو بى دىدى: بىردىن بو كوراوغلو اولماز آپارارىق جمال پاشانىن يانينا آبيرىيمىز گىندە ر كوراوغلويا اۋز

تو توب دئى: ايندى كى سن کوراوغلو دىئيل سن بس كيمىن

جوايىندا آلدى کوراوغلو:

بولو بى يىم گل ائيلە مە يامانلىق،

آمان بولو من کوراوغلو دىئيلم.

ايىندن بئله ياخشىلىغىن گونودور

آمان بولو من کوراوغلو دىئيلم.

* * *

کوراوغلو دىئيلم يېر تماياخانى

تاينما دين سنى اودا ياخانى

ايگىدىن اولمازمى قلينچ قالخانى،

آمان بولو من کوراوغلو دىئيلم.

* * *

کوراوغلو دئىيگىن يېر بل - بلى دير،

چنى بئلده دوران قوران دلى دير،

اۋز آديم روشن دير آتام عالى دير

آمان بولو من کوراوغلو دىئيلم

* * *

مئھتر مورتوض دئدى يالان دىشىر بولو كوراوغلونون اوزودور بولو بى امر ائله دى كوراوغلونو گؤله سالدىلار يىنه نه قده رايىجىتىد يىرسە كوراوغلو كوراوغلو اولدوغۇنۇ بويون آلمادى.

بولو بى دئدى: كوراوغلو مرد آدام دير هېنج زادى گىزىلە دن دىشىل دۆزۈن دئه سن كوراوغلو سانمى؟ كوراوغلو دئدى: بلى من كوراوغلو يام منىم لە نە ايشين وار؟ بولو بى دئدى: جمال پاشا دىشىپ هر كس سنى توتوب يانينا آپارسا قىزى دونيا خانىمى اونا وئرە جىكدىر او دور كى من اىستەمام بولو بى ايشى گۇرەم. كوراوغلو دئدى اوندا منى بوراخ من گىدىم ياراغىمى گۇئۈرۈم گلىم. بولو بىلىرىدى كى كوروغلو دىندىگىنى ائله يىندى او دور كى كوراوغلونو بوراخدى كوراوغلو گلىب قىلىنج قالخان عمود نە ياراغى وارىدى گۇئۈرۈب گلىب قىر آتى يېرلە يېب مىنلى. بىر دلى نۇره چىكىپ گىردى قوشۇن اىچىنە ساغدان ووروب سولدان چىخدى او كى قىرماق ايدى قىر دى سازى الى اوستە گۇئۈرۈب گۇرە ك

نە دئدى:

های - های دیشیب غنیم اوستدە
واراندا، کله گرە ک بو میداندا قالانسین.
مرد ایگىدلر قووغا گونو دوشندە،
شربىت دئىه اوز قانىنى يالاسىن.

* * *

قالدىر رام ميدانىن گؤيىه توزونو،
چىخاردارام يامانلارين گۈزۈنۈ،
گرک گۇرۇم دونيا خانىم اوزونو،
عۇمور تزەلەنسىن جان جىلوه لە نسىن

* * *

«کوراوغلو يام» گىدىكلىرى بوسارام،
قانسىر غادان قانلى باشلار آسارام،
بولو بى يىم، سنه قىينج با سارام،
با غېر ساغىن جىمده گىنە دولانسىن.

* * *

سۆز تمام اولوب كورااغلى بولو بى يە ئىتيرىپ ووروب آتدان

سالدى دىزىن قويوب سينه سى اوستىدە آلدى گۇرە ك نە دئدى:

قوللارىنى باغلادارام،

بولو من سنىن، من سنىن.

آنا جىغىن آغلادارام،

بولو من سنىن، من سنىن.

* * *

گۈزلەرنە كول قويارام،

اووجونادا پول قويارام،

شۇگىلىنى دول قويارام،

بولو من سنىن، من سنىن

* * *

«کوراوغلويام» ايش يتىررەم،

سنى دونيادان ايتىررە مك،

باشىن بدن دن گۇتۇررەم

بولو من سنىن، من سنىن.

* * *

سۆز تمام اولوب کوراوغلو بولو بى بىن سىنه سىنىن اوستوندن دوردو دئدى: ايندى من سىنىن اختىارىندابامها را يا ايسته سن آپار. بولو بى گو جىلە يېتردن دوروب کوراوغلويلا يول ائله دىلر ارزنجاتا سارى، بىر قىدە ر يۈل گلمىشدىلر، کوراوغلو دۇندو بىر گىڭرى باخدى گۇزو دوشىد و چىلى بىلە اورە گى دردە گلىب آلدى گۈرە ك نە دئدى:

قارشى ياتان قارلى داغلار،
داغلار سىنده قارىيم قالدى.
اليم يىشىز، اوئنوم چاتماز،
دال بوداقدار نارىيم قالدى

* * *

منى توتدو بولو بى لر،
آغىزىنجىير بويىنوم ايلر،
هامى بىر - بىر نىلە يېيلر،
ايگىد دلى لرىم قالدى،

* * *

ياخشى دير ايگيدين واري،
 ناموسو غيرتى عاري،
 نيكار قوج کوراوغلو ياري،
 نيكار كيمى ياريم قالدى

* * *

گلليب ارز نجانا يېتىشىدىلر. بولوبى دئىدى هن کوراوغلونو بىلە
 آپارسام جمال پاشانىن يانينا، اينانماز او دور کوراوغلويا آرخادان
 بير قىلىنج ووردو قان کوراوغلونو بورودوسونرا کوراوغلونو
 قوللارى باغلى جمال پاشانىن يانينا گتىرىدى دونيا
 خانىم کوراوغلونون ايگيد ليگىن ائشتمىشىدى او دور
 کوراوغلونون بولو بى اليله تو تولماuginna اينا نمايسىپ بىلدى كى
 بورادا بير حىلە وار. جمال پاشا دئىدى: کوراوغلونو نىئيلە يك
 دونيا خانىم دئىدى: آى آتاسن او نومنه تا پشىر من او نو قويوبىا
 سالدرىب ساخلارام. دونيا خانىمین کوراوغلونو بولو بى دن
 آلىب گيتىرىپ يارالارينا ملحم قويوب قويوبىا سالدىرىدى

واختیندان واختینا کوراوغلویا خؤرە ک وثریردی: دونیاخانیم
 بیرگون کوراوغلودان سوروشد و بس سن‌ها چاناکیمی بورادا
 قالاجاسان؟ کوراوغلى دئدی: منیم دلى لریمدن بىرى گلمە
 يىنجه منیم بورادان چىخماغىما او مودى يو خدور.

ایندى سىزە خبر وثرىم چىنى بىلدى. دلى لرها گوددولر
 کوراوغلودان خير چىخىمادى عىسى بالى قالخىب دلى لره دئدی:
 تاجىرین سوزو دوز چىخدى کوراوغلونو ارزىنجاندا بىنده
 سالىپلار. گلىن ارزنجا ناهجوم چكاخ. دلى لر کوراوغلو خبر سىز
 گىتىدىگلىنە گوره آجىق ائله مېشىدىلر، دئدىلر: بىز گىنده نەمە رىك
 عىسى بالى او زوتىك يول ائىلە دى ارزنجانان گلىپ شەرە آتى آج
 او لدوغو اوچون آختىارىپ بىر علاف توکانى تاپدى توکانچى دن
 بىرچووال آرپائىن قىمتىن سوروشد و توکانچى اونون قىمتىن
 دئدى عىسى بالى دئدى توکانچى دئدى بونلارين سىسى
 او جالدى عىسى بالى توکانچى نىن سىنە بىر تىپك و وروب
 آرپا چووالىن چكدى آتىنىن قاباغينا سونرادان يايىشىدى توکانچى
 نىن بوينوندان، جاماعات يالوار ياخارلار توکانچى نى عىسى
 بالى نىنى اليندن آلدىلار. عىيس بالى آتىنى مىنېپ گىلدى دونيا

خانیمین قصرینه دونیا خانیم اونو کوراوغلونون دلی لریندن اولدوغونو بیلیب قارشیلادی، عیسی بالی کوراوغلونون یئرین سوروشد و دونیا خانیم دئدی: اونوقو یویاسالبیلار اوستونه ده بیر آغیر داش قویوبلاр چیخارتماق ممکن دئیل.

عیسی بالی يورغون اولدوغو اوچون تزه يوخلامشیدی کسی اوغلاف توکانچى گلیب شهره منیم ده باشیما بو او بیونو آچیب. جمال پاشا امر ائله دی قوشون حاضیر لاشسین دونیا خانیم ایشی دویوب عیسی بالی نی او بیادی او لا جاغى خبر وئردی عیسی بالی گلدى کوراوغلو اولان قویونون باشینا گئردو حزین بیر سس گلیب قولاق آساندا گئردو کوراوغلو دور پئله مدد ایسته بیر:

اوجا داغلارین باشیندان

يولوم آی مدد - آی مدد

يامان ئيرده تو تور منى

اولوم آی مدد - آی مدد

* * *

بئلیمده يو خدور قیلینجیم

مختشم چاتمیر گجوم

نه يورغان وار نده جئجييم

ظولوم آي مدد - آي مدد

* * *

آلتىما دؤشريم خالى

يوكىدۇر منىم كېمى دلى

بوگونومە عىسى بالى

گلەيم آي مدد - آي مدد

* * *

عىسى بالى قويونون آغزىنداكى داشابىر تakan وثرىب كنارا
 چىكدى سونرا كەمند ساللاadi كوراوغلو كەمندى بىئىنە بااغلايىپ
 توتدۇ عىسى بالى ايلە دونيا خانىم چىكىپ كوراوغلونو قويودان
 چىيخارتدىيلار كوراوغلو ايلە عىسى بالى قول بسويون اولدولار
 سونرا دونيا خانىم كوراوغلونون قير آتىن ئۆزىلە دن خانىما دئىدى
 چىكى دن يونگول قىمت دن آغىر هر نه يىن وارسا گۇئىور بىزىيمە
 گىئىدە ك. سونرا دان كوراوغلو ايلە عىسى بالى جمال پاشانىن

قوشونون ایچینه گیریب قیرغین سالدیلار. قوشون داوم گتىرە
 نە يېب گڭرى چكىلدى دونيا خانىم دۇرد آت گتىریب قىمتى
 شىء لرىن اونلارا چاتىپ قوشىلدو كوراوغلو اىله بالى يا يسول
 اىلە دىلر چىلى بىلە. بىر آز گىتمىشدىلر كوراوغلو گئىردو دالدان
 يىشە قوشون گلىر اۇزوتىك قايىدىب گتىردى قوشونون ایچينە
 مىصرى قىلغىچ لە قوشونون جانينا دوشدو بىر قىدەر دوشماندان
 قىراندان سونرا مىھەر مورتوض لا بىر نىچە سىننە اسىر توتوب
 قوللارىن باغلىيىب قاتدى آتىن قاباغينا گلە گل گلىپ چىلى بىلە
 ياخىنلاشاندا كوراوغلونون گۈزۈ داغلارينا دوشدو اوره گى قوور
 اىلە يېب آلدى گئىرە ك نە دىئى: بىر زامانلار صفا سوروب
 گىزدىم،

نە زمان كە ياغى دوشمان گىلننە،
 اوندا سندىن منىم قارداشىم داغلار.
 تالادىم شاهلارى - هەلە آز دىئىم،
 سندە چوخ اولوردو ساواشىم داعلار.

طرفة گئزه للره عشه ناز دىدىم،
 نشچه تاجير - تجارتىندا گىزله ديم
 حقىقت يولونو دايىمى ايزىلدىم،
 آچمادىم سيرىمى - سير داشىيم داغلار.

* * *

«کورا اوغلو يام» گزدىگىمى تاپىرىدىم،
 قايالار باشىندا قلا يايپىرىدىم،
 آغ سو فرادان املىك اتى قايپىرىدىم،
 يېئىب قورد لارىنان اولاشىم داغلار.

* * *

سۆز تمام اولدو. او طرفدن دلى لۇرۇ اوغلو ايلە عىسى بالى نىن
 گلمە مەگىندىن نىڭران اولوب اونلارىن دالىنجا گىندىرىدىلەر كى يولدا
 قاباق - قارشى چىخىدىلار.
 سونرا دان قايىدىب دونيا خانىمىن توپىون عىسى بالى يا ائىلە
 يېب شەنلىك مجليسى قوردولار.

كوراوغلونون بغداد سفرى

كوراوغلونىگار خانيم يانيندا، دلى لر باشيندا چارداخلى -
چىلى بىئلده اىسلە شمىشىدى. خىلى واختى ايدى سفره
چىخمامىشىديلار.

دلى لر سفره چىخماغا بىر بھانه آختارىرىدىلار. پاشالارين
اوستونە هجوم چكمە يە كوراوغلونون اشارە سىنە معطل ايدىلر.
دلى لر بۇلوك - بۇلوك پاپاقلارينا دورنا تىلى تاخىب مشق
اىلە بىردىلر.

نىڭار خانيم اوز تو توب كوراوغلويا دئىدى: دورنا تىلى دلى
لره گۈرنە ياخشى ياراشىر بونلارا بىلە ياراشاندا بىزە گۈر نىچە
ياراشار.

نىڭار خانيم ھله سۆزۈن قورتارمامىشىدىر كى عىواض
يېتىشىپ نىڭار خانىمىن سۆزۈن ائشىتىدى اوز تو توب كوراوغلويا
دئىدى:

دورنا تىلى ندىر كى نىڭار خانيم آرزلاسین چكىر اذن وئرسىن
گىندىپ بغداد دان دورنا تىلى گىتىرە رە. م. كوراوغلو دىللە نىمە
مېش دميرچى اوغلو دئىدى: آى كوراوغلو عىواض تك گىتمە

سین منه ده اذن و تردی او نونلا گئدیم. بللى احمد دئدى: آى گوراوغلو اذن و تر منه گئدیم. کوراوغلو بونلارا اذن و تردی يول او زاق اولدوغو او چون عیواضین قیر آتلا گئتمە سین تاپشیردی. بونلار ياراقلاتىب آتلارى منىب گلېب بغداد ائلىنە چاتدىلار گلېب بغدادىن باغلارينا وارد اولوب آتلارين او تلاماغا او توردولر اۇزلىرى اوقدەر وارىدى تو توب قىردىلار، تئللرينى يېرىپىرى اوست - اوستە يېغىب، اتلرىن كىاب ائله دىلر يېغىب ايچىب ياتدىلار.

او طرفدن بغداد پاشاسى آصلاح پاشا ياخىرا خېر گئتدى كى اوچ آتلى گلېب بوتون دورنالارى تو توب قىرېيلار.

آصلاح پاشا حكم ائله دى قوشونا، گئدىن اونلارى توتون كېتىرىن. دوشمان ياخىنلاشاندا قىرات بركىن كشىنە دى دمىر چى او غلو ايله بللى احمد او يىاندىلار. عيواضين يوخسو آغىر او لدوغو او چون آيىلمادى. دمىرچى او غلو ايستە دى داوا باشلاسین بللى احمد قويىمادى دئدى: بىز داوا باشلاساق بورادان او زاقلاشارىق عيواض الله كىچىر. بوھاي قىي دا عيواض يوخودان آيىلدى بونلار اۇزلىرىن آتلارا يشتىرىنچە دوشمان آتلارى

توتموشدور. بونلار اوچوده دالدالا وئریپ دوشمندن بیر قده رقیراندان سونرا پاشانین قوشونو بونلارى بىر بىرىندن آرالى سالىپ توتدولار.

اوچوندە قولوباغلى گتىردىلر آصلان پاشانين يانينا، پاشامىر ائله دى بونلارى زندانا سالىن، آتلاريندا بازاردا ساتلىغا قويون. اۆزۈدە شەردە جارچىكىن كى كوراوغلونو توتموشوق ياخىنىيقدا دارا چكە جە يىك.

سېزە كىمدن خبر وئريم كوراوغلونون دوستو بىزىر گاندان. بىزىرگان بوسۇزو جار چىلاردان ائشىدىپ بىر تىز اۆزۈن پاشانين زندانىنا يېتىرىدى، گۇردو توتولان كوراوغلو يوخ بلکە دلى لرىندن دىر. عىواض بىزىرگانى تانىيىب اشارە ايلە دئىدى كى قىر آتى بازارا چىكىپلىرى گشت اوно تىزلىك لە آل، بىر توب آغ پارچايلا بىر گىروه نكە دە قىر آل. اۆزۈنونو قىر آتىن اوستونە برک سارىب. قىر آت اوزو چىلى بىلە دوشىنده اوچار سنى داغ - داشا چىرپار پارچا - پارچا اولارسان. اۆزۈنونو چىلى بىلە يېتىرى بىزىزم تو تولما غىمېزى كوراوغلويا خبر وئر. بىزىرگان گلىپ بغداد بازارينا قىر آتى تاپدى قىر آت بىزىرگانى گۇرە ندە تانىيدى بىر گۇزۇن يوموب اۆزۈن

آخساقلیغا ووردو، بزیرگان اونو اوجوز قیمت له آلب بیر توب
آغ پارچایلا بیر گیرونکه ده قیر آلب عیواض دئیه تکین ائیله بیب
قیر آتی اوزو چنلى بئله ساری سالدى.

قیر آت گؤتورولوب چنلى بئله چاتندي برک دن کشىنه دى
کوراوغلو انشیدىب دلى لريله قاباغا چىخدىلار. بزيرگانى قيرأتا
سارىقلى گۈرە نده معطل قالدىلار. اونو آتدان دوشوردوب
اولاچاغى سوروشدولار. بزيرگان دئى: عيواض، دميرچى
اوغلۇ بىرده بللى احمد بغداد دا زنداندا دىلار بوگونلرده دارا
چكىلە جىكلەر کوراوغلو بوسۇزو انشىدە نده الېب دلى لرە گۈرە ك
نه دئىدى:

خبر وئرين دلى لريم اويانسىن
تو تولوبقدور بير عيواضىم الدە دير.
مىسىرى قىلىنج قىزىل قانا بويانسىن،
تو تولوبقدور بير عيواضىم الدە دير،
كۈمك اىستر اوونون گۈزو يولدادير

ياتميشيديم آشكار گئردوm دوشومو،
 ازليندن من بيليرديm ايшиمى،
 چكىن يهرلە يىن چىرلە مىشىمى،
 تو تولوبىدور بىر عيواضىم الدە دىر،
 كۆمك ايستر اوونون گۈزو يولدادىر،

* * *

دوسманلاريم تاماشايا دورارلار،
 شاد اولوبان كىف مىجىلىسى قورارلار
 كوراوغلو گتمە سە يقىن قىرارلار،
 تو تولوبىدور بىر عيواضىم الدە دىر،
 كۆمك ايستر اوونون گۈزو يولدادىر.

* * *

دلى لر تله سىك ياراقلاندىلار. كوراوغلودا قىلىنج باغلايب
 قالخان آسيب عمود گئوتوردو اوستوندن دە بىر ساز كىچىرتدى.
 قىر آتا مىنib دلى لر له بغداد اساري يولادوشدولر.
 بغدادىن ياخىنلىغىندا بىر قوجانى گئردولر كى زمى

بىچىرى ياخىنلاشاندا گۇردىلر قوجا آغلايير، كوراوغلو سوروشدو قوجا سنه اولوب قوجا دئىدى: كوراوغلونون دوستو سوز يا دوشمانى؟ كوراوغلو دئىدى: دستو اولارىق، قوجا دئىدى: آصلان پاشا اونو توتوب بوجونلر دارا چىكدىرە جى او نا آغلاييرام كوراوغلو قوجانى بىلە مەد، ناموسلى گۇرە نىدە دلى لە حكم ائلە دى قىلىنجىلارى چىكىن بولۇق قوجانىن تاخىلىن بىچىن، سونرا گىئە دە. دلى لە قىلىنجىلارى چىكىپ قوجانىن تاخىلىن بىچىپ سونرا دە رىز باغلادىلار. كوراوغلو قوجايىا دئىدى: او سن دئىيەن قوج كوراوغلو منم گىئىدىرەم پاشانىن باشىندان او د تۈركىم اىلدىرىيم ائندىرە م خىزنى سىنى داغىدىپ پايلايا جااغام بىر خورجۇن كىتىرىپ سىنە پايانى آپارارسان. قوجا كوراوغلويا آلقىش ائىلە بىب دئىدى: قوشۇنلا شەھرە گىرمە آصلان پاشا خېر دار اولوب، سىز يشتىنجه دلى لە دارا چىكدىرە ر. حكم ائلە دۇرد - بىر، بىش - بىر اولسون قوشۇن خردا - خردا شەھرە گىرسىن قوجانىن بوسۇزو كوراوغلونون خوشونا گلىپ، آللە گۇرە ك نە دئىدى:

اوجا - اوجا داغ باشىندا،

باز بیر یانا، قیش بیر یانا.

تیتره شیر آغزیم ایچینده،
دیل بیر یانا، دیش بیر یانا.

* * *

نه ائده ک دلی لر نه ائده ک،
دوشمانین باغرینی دیده ک
خان ایوازا کؤمک ائده ک
دؤرد بیر یانا، بشش بیر یانا

* * *

«كوراوغلونون» يوخ علاجى
میصیردن گلیر خراجى
چکنده ایرى قیلینجى،
لش بیر یانا، باش بیر یانا.

* * *

كوراوغلو دلی لری دؤرد - بیر، بشش - بیر بؤلوب دئدى
جاماماعاتا قاریشین شهره گیرین من الیمی بیغیما چکمه میش داوا

باشلامايين كوراوغلو بونو دئيب اوز باشينا ساز چينينده شهره
گيردى.

ائله بو واخت آصلان پاشا دار آغا جلارين قورموشدور
قاباغجان عيواضى دار آياغينا گتيردىلر. دميرچى اوغلو نون او ره
گى ياندى كوراوغلونو يادينا سالىب آلدى گئوره ك نه دئىد:

هانى منيم قوج كور اوغلوم،

گله گىره بو ميدانا؟

چكىنده مىصرى قىلىنجى

غبضه سى قانا بويانا

* * *

قىر آت بير بوردان آتىلا،

مخت اوزركە ن چاپيلا

كوراوغلو بوردان تاپيلا،

هره نيز قاچا بير يانا

* * *

دينديير، «دميرچو غلو» دينديير،

سوچونو بوينون مينديز.

بيز ايکى دلى نى اولدور،
پاشا قيما عيواض خانا

* * *

سئز تمام اولدو، كوراوغلونون گۈزلىر ينه قان دولموش ساز
چىنىنده گىردى ميدانا. آصلان پاشادا كىف مجلسى قوروب
ميدانا باخماقدايدى. كوراوغلونون گۈزلىر دئدى عاشيق بويون
بيزيم شاد گونوموز دور بيرين چال او خوش اولاق. دلى لر
آجىقلارىندان بىغلارىن چىئىه يير ديلر، كوراوغلونون اشارە سىن
گۈزلە يير ديلر. كوراوغلو گۈزلىر دئدى:

دلى لريم بوگون داوا گونودور،
مخت ئولكە سى تالانماق گرك
قوچ ايگىدلەر ياراسىندان بىللى دير،
شربىت تك قانىنى يالانماق كرگ

* * *

مرد ایگیدلر نعره چکسین داوادا،
 شاهین کیمی شیکار توتسون يووادا،
 میصری قیلینج جژولاناتسین هاوادا،
 باغیر ساق جمده گه دولانماق گرک

* * *

«کوراوغلو» ایچنده دوشمان قانینى،
 هر مئیداندا نعره سیندن تانینى،
 قیرین وزیرینى توتون خانینى
 لشى - لش اوستونه قالانماق گرک

* * *

آصلان پاشا دئدى: عاشيق سنى ائله او دوره م نه دانىشىرسان
 بير ازجا آلچاق او خو، کوراوغلو دئدى: او ندا قولاق آس:

هويدو، دلى لريم هويدو،
 يېرىيىن دوشمان اوستونه
 هاواداكى شاهين کیمی

تؤکولون آل قان اوستونه.

* * *

قویون بدؤی لر کیشنه سین،
میصری قیلینجلا رایشله سین،
کیمی طناب قیلینجلا سین،
کیمینیز دوشمان اوستونه

* * *

«کوراوغلو» چکر حاشانی،
بی لر ائده ر تاماشانی،
من اوژروم آصلان پاشانی،
هره نیز بیر خان اوستونه

* * *

کوراوغلو اوخویا - اوخویا الینی بیغینا چکدی. دلی لر هره
سی بیر طرفدن یالین قیلینج تؤکولدولر، داوا باشладی کوراوغلو
آصلان پاشانین اوستونه هجوم ائله دی میصری قیلینج لا پاشانین
بوینون ووردو یئره سالدی.

دلی لر طناب لارى قىلينجلايىب عيواضى، دميرچى اوغلو،
بللى احمدىداردان قورتارىب قوللارين آچدىلار.

دميرچى اوغلو دار آغاچى نىن بىرىن يىشدن چكىپ
چىخاردىب اۋەزۇنۇ قوشونا ووردو، خان عيواضلا بللى احمد
دە قوشونا جومولدولار. بونلار داوا ائله مىكىن اولسونلار.

ائشىدە كى گىزىر اوغلو مصطفى بى دن. او كوراوغلو لىلە
دوشمان لىدى ائله كى ائشىتىدى كوراوغلونون دلى لرین آصلان
پاشا تو توب اىستە بىر داراچكدىرسىن دئىدى
كوراوغلو ايلە دوشمانلىقىمىز يېرىنندە اما اىگىيدىلىكىن دئىليل
آصلان پاشا كوراوغلونون دلى لرین بغداد دا دارا چكدىرىه مندە
بورادا هېچ ايش گۇرۇمە بىر دستە آتلى لارىندان گۇئىتۈرۈپ
اۋزون داوايا يېتىرىدى كوراوغلو دلى لرىلە بىر طرفدن گىزراوغلو
مصطفى بى دە آتلى لارىلە بىر طرفدن آصلان پاشانىن قوشوندان
اوکى قىرماق ايدى قىرىدىلار دوشمان باسىلاندان سونرا گىزىر
اوغلو مصطفى بى آتلى لارىنداندا گۇئىتۈرۈپ گئرى دوندو گىلدى بىر
چايىن قىراغىندا كوراوغلونو بورادا گۈزلە مىكىدە اولسون.

کوراوغلونون بالليجا سفرى

کوراوغلونون ساي سچجمه آتلارى واريدي، خام آتلارايلىخى لا چارداخلى چنلى بىلدە اوتلاردىلار قاپى با جا تائيماز ديلار. ياز باشى دير کوراوغلونون دور آتى دا ايلخى يا فاتىشمىسىز دير دور آت ايلخى داكى آينىر لارلا يولا گشتىرىدى ديشلە يىب اونلارى قىزىل قانا بله يىردى بىرگون دور آت ايلخى نى قاتىب قاباغينا چنلى بىلدەن انىڭدىرىپ تۈكۈدو بالليجالى قاراخانىن قوروغونا قاراخان نۆكىرلىنە تاپشىرىمىشىرىكى کوراوغلونون ايلخىچىسى اونون قوروغونا كىچىسە گىتىرىپ داما سالسىنلار نۆكىرلر کوراوغلونون ايلخى سىن يېغىپ آپاردىلار. بو طرفن کوراوغلونون ايلخى چى سى آتلارين اىتمە گىنى کوراوغلويا خبر وئىرىدى آلدى گۈرە ك کوراوغلو نە دئى:

هويدو دلى لريم، هويدو اوغوللار،
هارداسا دور آتيم تا پىلسىن گىركى!
آمان چىكسىن ياغى لاريم اليمدن،
مخت او باسى چاپىلسىن گىركى!

* * *

دوروم مرد ميداندا گؤستريم هنر،
 قنيم لر نعره مدهن ائيله سين حذر،
 آت اوستده ساغ - سولا ايسله ده كششىر،
 قوشون قايالارا سپيلسين گرك.

* * *

قوچ ايگيد ياليايار اوژو اوژ قانين،
 کوراوغلو هر ياندا ايسلر فرمانين،
 ايندى بى پاشانين خوتكارين خانين
 در يسينه سامان تپيلسين گرك.

* * *

ايلىخى نين اتيمه گين نىگار خانيم و دلى لرين چوخولە
 بىلميردى نىگار خانيم کوراوغلو نو ملول گئرۈب سېيىنى
 سوروشد و جاوابىندا آلدى کوراوغلو:

نىگار دور آتين ايتمه لى،

ياندييرير منى ياندييرير،

امگيم ضايا گئتمە يى،

ياندييرير منى ياندييرير

* * *

آنيدماكى قالان قاتلار

دوشمن گۈرسە باغرى چاتلار

جاندان عزيز ياخشى آتلار

ياندييرير منى ياندييريز

* * *

«کوراوغلويام» دئىيىم دوزو،

سايمارام اللينى يوزو،

هر جايى نين طعنه سۆزو،

ياندييرير منى ياندييرير.

* * *

نيگار خانيم لا، دلى لرین بير پاراسى کوراوغلويا اوره ك

وئريپ دئدىيلر غم ائيلە مە آتلارى تاپاريق، تاپىلما سادا

پاشالارين خانلارин آتى بيزيم دئيلمى؟ گىندىب بوتون آتلارين
چكىب گىتىرە رىك گۇردىلر كوراوغلونون آجىيفى سوپۇيان دئيل
تانرى تانيماز آدلى بىر دلى قاباغا ئىرىيىب آتلارى تاپماغا
كوراوغلو دان اىزىن اىسته دى كوراوغلو اذن وئردى.

تانرى تانيماز بشش دلى گۇئىتۈرۈپ داغى - داشى بىرىرىنە
ووردولار تاپمايىب قايتىدىلار ائله او واخت بىر كاروان گىندىرىدى
كوراوغلو دئى كاروانى چكىن گىتىرین كاروانى چكىب
گىتىرىدىلر كوراوغلو تاجير باشىنا دئى اگر منىم اىلخىمىن يېرىن
يېلىيپ دئە سن كاروانلا ايشىم يوخدور يوخسا كاروانى دا
تالا يېب اۆزۈنۈدە اۆلدۈرە جىڭم. تاجير باشى فيكىر ائله دى
دئى «اگر دئىسم بىلەمەرە م جانىمىي الدن وئرمە لى يىم گل
اۆزۈنەن دېيە نز اىلخى نى با للېجانىن خانى قاراخان چكىب
آپارىپ كوراوغلو گىندىب قاراخانى اۆلدۈرسۈن سىنە اىلەن -
ايە او نا تحفە آپارماقدان ياخانى قورتار» تاجير باشى دئى
ايلىخى نى بالليجانىن خانى قاراخان چكىب آپارا يېب كوراوغلو
كاروانلا ايشى اولمايىب تاجير باشىن بورا خىدى كوراوغلو قىرأتى
مېنىپ دلى لرىنە گۇئىتۈرۈپ اوزقويدو بالليجا يا طرف. بالليجا يا

يېتىرنىدە كوراوغلو آتدان دوشوب آتدان مىصرى قىلىنجى با
 غلايىب اوستدن ايلخى چى يالتارى گئىپ گلدى قاراخانىن
 يانىنا دئىدى من كوراوغلونون ايلخى چى سى يام بىزىم ايلخى نى
 سىزىن آداملار توتو بدور. گلمىش اونلارى آپارام قاراخان
 دئىدى: كوراوغلو بوشلاڭل سنى من اۋۇزومە ايلخى چى ائله ره
 م ايندى دئە گۈرۈم كوراوغلو يالمان نىچە يم اوھنۇلى دىر يوخسا
 من؟ بورادا آلدى كوراوغلو:

مېدانا گىرە ندە پلنگ پىنجە لى
 داغىدار اثلىنى گلسە قاراخان
 قىر آتىن اوستوندە قىلىنج اوینادان
 لال ائلر دىلىنى گلسە قاراخان

* * *

منم دىئىپ يېكە دانىشما بىلە،
 گۈرمە مىسىن ضربىي دىستنى ھلە،
 قالدىرسا باشىنا قىرار گورز اىلە،
 يقىن بىل بىللىنى، گلسە قاراخان!

* * *

تالار دوليتى، آلار مالىنى،
داغيدار پولونو، ياشيل آلىنى،
يىخار ائوين يامان ائيلر حالىنى،
سولدورار گولونو گلسە قاراخان

* * *

چتىن قوج کوراوغلو قورخا اوشه نه،
يشتر ياغى لارىن الى بىشىنى،
هاينجىراندا قاتار قيرأت دوشونه
باغلايار قولونو گلسە قاراخان!

* * *

بوسۇزلۇر قارا خانىن آجىفيينا گلدى دىدى آى ئىكە پر دىدىم
منى تعرىفلمه سنى اوزومە اىلخى چى ائله يىم منىم قايمىدا نؤكريم
نايىبىم وار منه بىلە بىلراو بىلە اولاندا کوراوغلو دىدى قولاق آسى:

دئمە كى کوراوغلو تكدير،

يئتىمىش يىنددى دلى سى وار.

دمير چو غلو، بلى احمد

عيواض، عيسى بالى سى وار.

* * *

نامىردى لىردىن دورار ايراق،

مردلرىن بېلىنە ياراق،

بوللو شوشە ئىيowan او تلاق،

دۇشە مە يە خالى سى وار.

* * *

دارا دوشىسن ائيلر كۈمك،

داوا گونودوستا گەرە ك

آچار سوفرا و نېھەر چۈرە ك،

غىير تى عار ناموسو وار،

* * *

کوراوغلونون او جا بويو،

هر يېرده تو تۈلۈر لويو،

چىلى بىلدە گۈتۈر قويو،

آغىر او با او لو سو وار.

* * *

بئله او لاندا قاراخان كورا اوغلو نون قور خوسوندان او زقويدور
 قاچماغا ايلخى چى پالتارىن سويونوب مصرى قلينجى چكدى
 قاراخانى اولدوروب نۆكرينده بيرچوخونو قىردى دلى لر كور
 اوغلو نون نعره سين اشىيدىپ تۈكۈلدور داوا باشلادى قاراخانىن
 قوشۇ نونا غالب گلېب قىمتى آغىر چكى دن يونگول نە
 وارىدى يغىشدىرى يېب ايلخى نى دا گۇتۇرۇب گلدىيلر چىنى بئله.

کوراوغلونون بايازىد سفرى

احمد آدلی بير تاجير باشى واريدى او هم چوخ دؤولتلى
همده ايگىدىر. دئىير لركى، احمد تاجيردن آتا آناسى
اوشاقلېقدان ياخشى موغاييات اولموشدولار، اونسو بؤيويونجە
كىلىم اوستىدە ساخلامىشىدىلار آياغى قوروپىرە دە يەم مىشدى
اودوركى احمد تاجير ئىددى آغجلېقدان هرزادى گۇرە ردى.

احمد تاجيرين باشىندا قىرخ ياراقلى - ياساقلى تاجير
واريدى بؤيوك - بؤيوك شەھىلرە ماطاح آپارىب ساتاردىلار.
احمد تاجيرين كاروانى چىلى بىلەن يانىندا كىنچىنە دلى لرى
ئىددى آغا جىلىقىدان گۇرۇب تو توق وئرمىزدى نىچە دفعە عىواضى
دميرچى اوغلۇنون ھالاى پوزانىن، توب داغىيدانىن اليىندن
بوراخىب قاچمىشىدىلار.

کوراوغلو بواشىدەن چوخ آجيقلى ايدى.

بىرگۈن کوراوغلو دئىدەن «من ئىددى يوزئىتمىش ئىددى دلى نىن
باشى قوج کوراوغلو اولام بىر تاجيرى تو تايىلمە يەم عاجىز قالام
اوندا من شاھلار خوتكارلارا پاشالارا نىچە قان او دورا بىلرەم؟»

کوراوغلو دلى لردىن آجيقلى بىر فيكىر ائىلە يېب دوروب

اوزونين بير يايىنجى بير سونىح ده قاتيق گؤتوروب ياراقلانىب مىنندى قيرآتا گلېپ بير هوندور قايائىن دىبىنده قير آتى باغلادى اوزو يايىنجى نى، قاتيقى گؤتوروب قايائىن باشىنا چىغىدى، دوربىن اليندە يوللارى گۈزله دى احمد تاجير باشى قىرخ تاجيرلە گلىرىدى يىددى آاغاجدان باشىن قالدىرىپ گۈردو بير قايائىن باشىندا بير قارالى گلىرى. كوراوغلو قايائىن باشىندا گۈردو كاروان دايىاندى يايىنجى نى گۈزىه آتدى دالىنجادا قاتيقى توللادى سونرا يىرە دوشدو.

احمد تاجير باشى بونو گۈردو يولداشلارينا دئدى بىر شئى يوخدور سورون گىئدە ك قارا قوشودور، قايائىن باشىنا قونموشدور زىل آتدى اوچدو گىتىدى.

كاروان يولا دوشد و كوراوغلو پوسان قايائىن برايرىنه چاتدى بوزامان كوراوغلو قايائىن باشىندا ائندى قيرآتى مىنib قىزىل تك كاروان باشى نىن اوستون آلدى دئدى منيم باج خراجىمى و ئىرين گىئدەن تاجيرلر خوشلۇغۇنان بوايشە راضى اولمادىلار كوراوغلو قىلىنجى نى چكىپ تاجيرلره هجوم ائله دى تاجير باشى حكم ائلە دى تا جىرلر قىلىنج لارىن چكىدىلر

کوراوغلو احمد تاجير باشىن دارتماق اوچون اونايير عمود وورد و يئرە ييغىلدى کوراوغلو عمودلا شىشپرلە قىيلنج لا قىر آندا دېشى لر آيا قلارىلا ووروب تاجيرلىرى تاپشىردىلار نهايت تاجيرلىر کوراوغلونون ضربىنە داوام گتىرمە يىب تسلىم اولدولار کوراوغلو كاروانى تاجيرلە بىرگە قاتىب قىر آتىن دؤشونە چىلى بىلە گتىردى دلى لر بونو گۇرۇب شىنىك مجلىسى قوردولار. دئىيرلىر کوراوغلو چوخ قوناق چىلىميش خصوصى لە توتىد و غۇ تاجيرلە بىر حؤرمەت ائده رمىش اوز توپ احمد تاجير باشىنا دئىدى دوشمان گونو دوشمان دوست گونودوست ايندى سىز منيم قوناغىمىسىز بويورون ايندى سىزنه اىستە يېرىسىز حاضىر ائىلە يك. احمد تاجيرباشى دئىدى گل ائله بىرزاد اىستە كى دلى لر گىتسىن گتىرە نىمە سىن داوا دوشسون کوراوغلونون باشى قارىشىسىن. احمد تاجيرباشى دئىدى: آى کوراوغلو بايزىد پاشاسى خليلى پاشانىن قىشىڭ ال جىئرانلارى واراونلاردان گتىرىپ بىزە جىئران كبابى قوناقلىغى وئرسن ياخشى اولاردى کوراوغلو دئىدى باش اوستىدە بوياندان عيواضن کوراوغلودان اذن اىستە دى كە بو سفرە اونو گۈئنەدە رسىن کوراوغلواذن وئردى:

عرب آتى مين ها الاي پوزانى تو خماق وورانى دا او زونه
يولداش گئورگىت تىز قايت قوناقلار گۈزلە يىير بورادا آلدى
گۈرە ك عبواضا نە دىئدى:

عرب آتى ياخشى ساحلا،
دؤشدو با يازيد يوللارى.
يوللار ارىلغىنى يوخلا،
بىشدى با يازيد يوللارى

* * *

هالايان پوزان سنه يۈكىر،
تو خماق و وران قىھرىن چىرى،
عرب آت نال مىخىن تۈكىر،
داشدى با يازيد يوللارى. ۱

* * *

با يازيد خوش منظره دى،
تولك ترلانا بىرە دى،
قايدى، داغدى، درە دى،

قاشدى بايازيد يوللارى،

* * *

ايستره م ارياخرى يارانا

قانلى ميدانلاردا دورانا

دومان، چورخون، سويوق، بوران،

قيشدى بايازيد يوللاري.

* * *

«کوراوغلو» يام هوپور - هوپور،

آچما قانلى يارام سويبور،

يارام اولور - قويور - قويور،

لش دى بايازيد يوللاري.

* * *

خان عيواض يولداشلاريندا گؤتوروب بايازيد اطرف
يولادوشد و گلبيب بايازيرا چاتديلار خليلى پاشانىن بيرباخى
وارىدى قوش سكە بىلمىزدى اورادا پاشا ال جىثيرانلارى
ساخلامىشدىر عيواب يولداشلاريلا اوياغا گيردىيلر جىثيرانلاردان

قىريب كابابا دؤشه ديلر. يورغون اولدوقلارى او چون دينجلمه يه باشلا迪لار. باغبان صاباحا ياخين باغى يوخلاماغا گلنده دلى لرى بورادا گۈرۈب قاچىپ خليل پاشا يا خبر وئردى كى اوج آتلى گلېپ ال جىئرانلارين قىريب باغدا ياتىيلار خليل پاشا حكم ائله دى قوشون گئدېپ اونلارى توتسون هالاي پوزانلا، توخماق ووران بوايىشدن خيردار اولوب عيواض خانا دئدىيلر: خليل پاشانين قوشونو گلېر دور آتلارى مىنه ك جىئرانلارى گۇئىتىرە ك گىنده ك عيواض خان دئدى: هيچ او لار بوقىدە ر يول گلک داوسىز قايداقي اوندا دئىه رلر كوراوغلونون دلى لرىندىن گلېپ بىر ايکى جىئران اوغورلايىپ قاچدىيلار داييانىن قوشون گلسىن داوا ائىلە يك قوشون گىلدى يشتىرىدى بونلار داوايا باشلا迪لار قوشون كۈردو بونلارينان بىلە سى باشارماق اولماز، دئدىيلر گەر ك بونلارين آتلارين ووراق پىادا قالسىنلار ياي - اوخلار ايشه دوشوب اوچونوندە آتلارين او خلايىپ ائلدوولر بونلار پىادا قالدىيلار سونرا بىرىرىيندن آرالى سالىپ توتوب قوللارين باغلاردىيلار گتىرىدىيلر خليلى پاشانين يانينا خليلى پاشا ايستە دى ائلدو تدورسون وزىر قويما يىپ دئدى پاشا بونلار

کوراوغلونون دلى لرىدى اۋلدورسەن کوراوغلو گلېپ
 مملكتىنин تورپاغىن توربادا داشىيار ياخشى بودور زندانى
 سالدىراسان پاشائين بوسۇز عاغلىنا باتىب حكىم ائله دى دلى
 لرى زندانى سالىلار زندانىن قاپىسىنى يوزآتلى كىشىك قويدولار.
 کوراوغلو گۈردو عيواض وئرە ن وعده كىچدى بونلار گلمە
 دى نىڭار خانىم کور اوغلوونون دانلاماغا باشلادى كى اۆز اليىلە
 دلى لرينى اۋلۇمە يوللادين کوراوغلو دىئى قوى بيرآزادا گۈزەلە
 يك گلېپ چىخارلار نىڭار گىچە يوخودا گۈردو كى عيواض قان
 درىاسىندا اوزور صاباح قورخولو يوخودان اوپىانىب گلېپ
 کوراوغلونون يانينا آلدى گۈرە ك نە دىئى:

وئردىگى وعده دن كىچدى،

گلمە دى عيواض گلمە دى!

ياغى لار قانىنى ايچدى،

گلمە دى عيواض گلمە دى

* * *

چىلى بىلەن اوپاسىندا،

گۈنلۈم خان عيواض ياسىندا،

چالغانىر قان درىاسىندا،

گلمە دى عيواض گلمە دى

* * *

عيواضا بىلە ديم گوللر،

اۇتوشىز شىدا بولبوللر،

آى «نىڭار» باشىنا كوللر،

گلمە دى عيواض گلمە دى

* * *

کوراوغلو حكم ائله دى يىئدى يوزىشمىش يىئدى دلى
 آتلاندى احمد تاجير باشى ائله دىگىندن پىشمان اولدو کوراوغلو
 تاجيرلره دئدى سىزده آتلانين بىزىم لە گىنده ك خليلى پاشانىن
 دولتىنندن يوكونزو و توتون تاجيرلرده بونلارا را قوشولدو
 کوراوغلو هر سفره چىخاندا ايشىنин آشماقى اوچجون بىر نوع
 پالتار گىئىه ردى بوسفردە دە عاشقى پالتارى گىئىدى يوللاتىپ
 گلىپ چاتدىلار بايازىدا کوراوغلو قوشوندان آيرىلىپ عيواض

گيل دوشن زندانى آختارىب تاپدى گوردو زندانىن دئدى آى
 كىشى نه آختارىرسان كوراوغلو دئدى: عاشيقام مجلسىس معركه
 آختارىبام بير آز چالىب او خويام او دئدى اوندا گىشت خليلى
 پاشانىن يائينيا بيز بورادا كوراوغلونون اوچ دلى سين زندانا
 سالىب اونلارى گودوروک كوراوغلو گلىب خليلى پاشانىن يائينى،
 خليلى پاشا دئدى آى عاشيق هارا عاشيقى سان كوراوغلو دان
 بىلرسن او خو پاشانىن جاوابىسندى آلدى كوراوغلو:

عياض دئيب چىلى بىلدەن گلمىشىم،
 ايندى بوردا محشر قورارام، پاشا،
 دلى لرىن تو تولدو غون بىلەمىشىم،
 گئىدىب زندانىنى قىرارام، پاشا!

* * *

جو شوب او خويارام دوران اىچىنده،
 گئورە رسن اۋزونو آل قان اىچىنده،
 شىر كىمى قىزارام ميد ان اىچىنده،
 هاي خىرىب با غرينى يارارام پاشا!

* * *

ایندی من ائيلره م يامان حاليني،
 بىخارام قالانى، جاه، جلاليني،
 سويارام آپاررام دوولت ماليني،
 شهرىنه آلار وورارام، پاشا!

* * *

«کوراوغلو يام» گىتمەم خراج آلماسام،
 جيداًيشله تەھىسىم، قىلىنج چالماسام،
 بوگون عيواض خانى الله سالماسام،
 ائللرىنى بير - بير آرارام، پاشا!

* * *

خليلى پاشا دئدى: بونىشىجە عاشىقدىر آغزىنداڭ قان ايىسى سى
 گلىير قووون بونو گىتسىن وزىر دئدى، پاشا ساغ اولسۇن عاشىقىنى
 قووماق اولماز گىندىپ آېرى ديارلارداڭ سنى پىسىلە يې.
 ياواش - ياواش كوراوغلونون دلى لرى ده گلىپ آداملارىن
 آراسينا قارشىدىلار ائله بۇ واخت كوراوغلو ال ائله دى مىصرى

قىلىنچا داوا قوبىد و كوراوغلو اۆزۈن خليلى پاشا ياتشىرىپ اىسته
 دى بويتون وورا پاشانىن با جىسى نرگىز خانىم اۆزۈن يشىرىپ
 كوراوغلويا دئدى قارداشىمى منه باغىشلا كوراوغلو پاشانى
 باجىسىنا باغىشلادى، كوراوغلو پاشادان يئددى ايلين باج -
 خراجىنى آلېب اوسته ليكده تاجير لرده ده پاشادان آل - قوماش
 آلېب وئردى گلېب زنداندان عىواض خانى هالاي پوزانى
 توخماق وورانى چىخاردىب هەر سىنه پاشادان بىر ياخشى آت
 آلېب چىلى بىلە سارى يولادوشدولر يولدا تاجيرلر كوراوغلودان
 آيرىلېب شاد و خرامان گىتىدىلر بونلار گلېب چىلى بىلە چاترىلار
 شىنىك مجليسىنى قورولدو قويونلارдан كىسىلېب كاباب بىشىرىدىلر
 يئدىلر ايچىدىلر كەنلەر دورو لدو كوراوغلو سازى سىنه سىنه
 باسىب آلدى گۇرەك نە دئدى:

مجليس قوردورام همىشە،
 عشرتىم، داما غيم اولا،
 املىك لر چكىلە شىشە،
 بىر آغىر يىغنا غيم اولا،

* * *

وورام خوتكار، تو تام پاشا،
 خانلار مندن چكە حاشا،
 بودورانىم وارا باشا،
 سۇنمه يىن چيراغىم اولا.

* * *

عيواض امداد يما چاتا،
 دلى حسن شىشپر آتا،
 سىچرايام منىم قىر آتا،
 بللى احمد داياغىم اولا.

* * *

«کوراوغلويام» ساواشىمدا،
 قىلىنج ياراسى باشىمدا،
 نىگار ايله شە قار شىمدا،
 گىچن جاوان چاغىم اولا.

* * *

ئىدىيلر اىچدىيلر كىفلرى ساز او لدو چىلى بىلدە ھمىشە لىك

فالارقى اولدولار الله سىزىن كېفىرى ساز اپله سىن.

کوراوغلونون گلین گتیرمه سی

بلی گلک مطلب اوستونه، اوستاد بئله روایت ائله يېركى،
 چنلى بئلده کوراوغلو دلى لرى يېغىشىدى باشىنا، كئف مجلپىسى
 قوروشىدۇر، عىش و عشرتە باخىر دىسلار، بىراوندا
 کوراوغلونون آروادى نگار خانىم باخدى، گۇردو، کوراوغلو يا
 اشارە ائله يېب، حسنى گۇرسىتىدى، کوراوغلو باخدى، گۇردو،
 حسن فيكىر دآلىب، سىلە يېب يانينا چاغىردى، دئدى اوغۇل
 ئىشى فيكىر گىندىسى؟ حسن دئدى: آى آتا، آنام مومنە يادىما
 دوشوب، کوراوغلو گۇردو، عەھدىنە بى وفا چىخىپ آخى درېند
 سەفرىنده، مومنە خانىمىي آلاندا دىمىشىدى اوん سككىزراىلدەن
 سوونرا سنى گلىپ آپاراجاڭام، ايندى نىچە ايللىرىدى وۇدە سىنەن
 سووشۇشىدۇر، کوراوغلو جريانى نگارخانىما صحبت ائله دى،
 نگار خانىم دئدى: حسن اىشوازىدا گۇۋورۇب، آتلارىن مىنېپ
 گىندىپ، مومنە خانىمىي گتىرسىنلەر حسن لە اىشواز دوشۇدلر يولا،
 گلىپ چاتدىلار، درېند شەھرىنده سارايىا، مومنە خانىمەن يانينا،
 حسن لە مومنە خانىم آنانالا قوجاقلاشىپ اوپوشۇدلر، مومنە
 خانىم دئدى آى بالا آتان کوراوغلۇدان نە خېرى؟ حسن دئدى: آى

آنا آنام بیزی يوللاسیب، سنی چنلى بىلە آپاراق، مومنه خانىمین
بىر شمشير چكىنى كى، قاباق حسنە شمشير دوزلتىمىشدىر، يانىنا
چاغىرىب اۆزىشىرنىدە قويido، و دوروب مومنه آل الوان گىئىنېب
آتىن مىنېب حسن گىلىن يولادوشدو، بونلار گلەنەن گلەنەن كلىب،
چاتدىلار، چنلى بىلە كوراوغلو خىردار اولوب، نگارلا باهم
مومنه خانىمین پشوازىنا چىخدىلار، بونلار گلېب گۇرۇشىندەن
سوڭرا يىشە دە كىف مەجلىسى قوردولار، بىر آزگىچىمە مىشدى كى،
كوراوغلو دوروب مەجلىسى تۈرك ائدىبىي، گىنتىدى بىراوتاغا دىئى:
بوراھىچ كىنەن گلەنەن، بىر آزگىچىمە مىشدى كى، نگار خانىم
حسنە دىئى: اوغول باخ گور آتان او ردانە ائدىر؟ حسن ياواشجا
قاپىنى آچدى، گوردو كوراوغلو آغلايير، دىئى آى آتائىھە
آغلايىرسان؟ كوراوغلو دىئى: اوغول ايندى كى بىلدىن قوى،
دئىيم يىددى ايل بوندان قاباق روم سفرنин قاييداندا آغ شهردە
قاراپاشانىن قىizi زرنىشان خانىمى سنه سئۇمىشىم، آنجاق
قوجالمىشام قورخورام، او نو گىئىدېب سنه آلا بىلە يىم، حسن
دىئى، آى آتا من اۋلمە مىشىم كى، او زوم گىئىدېب، گتىرە رم
كوراوغلو دىئى: آى بالا اوشاھ قىizi دىر، گتىرە بىلمىزىن، حسن

کورداوغلو ال چكمه دى، ايشى بئله گؤره نده، کوراوغلو دئدى:

باشينامن دؤنوم گول او زولو او غول،
 گئتمه او غول گئتمه آغ شهره سن.
 سنه نيدىد مىشم قىدايله نوغول،
 گئتمه او غول گئتمه آغ شهره سن.

آلدى کورداوغلو:

گل سنه سؤيله يىم مهربان آتا،
 آتا گئتمه لى يىم آغ شهره من.
 اومنه سئوگى دىرى من او نا بو تا،
 آتا گئتمه لى يىم آغ شهره من.

آلدى کوراوغلو:

آغ شهردە او غول سنى تو تارلار،

قولاج قولون دال گىردىنە چاتارلار،
 قول ائيلە يېب حېشە دە ساتارلار،
 گىشىمە اوغۇل گىشىمە آغ شهرە سن.

آلدى کوراوغلو:

گىركى آغ شهرى اودا پاندىرام،
 حقيقى من اوئنلارا قاندىرام،
 قىلىنج وورام قاپىسىنى سىندىرام،
 آتا گىشىمە لى يەم آغ شهرە من.

آلدى کوراوغلو:

«کوراوغلو يام» بودور سۈزۈن ازلى،
 تاپانماز سانھىچ واخت بىتلە گۈزەلى،
 اۋزو پەلۇ اندى قەرمان ائلى،
 گىشىمە اوغۇل گىشىمە آغ شهرە سن.

آلدى کوراوغلو:

«کوراوغلویام» اۋزا يېشىمە دوغرۇيام،
غلافىندا قىلىنچىم وار سوولو يام،
دوشمانلارين سىنە سىنە داغلا يام
آتا گىتمە لى يم آغ شهرە من.

سۆز تمام اولدۇ، بوياندان نگار خانىملار مومنە خانىم او تاغا
وارد اولدولار، جرياندان خېر دار اولاندا، مومنە دىئى: اوغۇل
آقان منى آلاندا اۋزو بىئەلە سۆز دەمىشىدى:
ايگىد گىرك يار سئومگە،
اوژوتىك گىنە، تك گىنە.

حسن دىئى:

پاشا خودكارلاردان خراج آليبدى
ايندى گۇرسىن سارالىبىدى سولوبىدو

بو شهرده انتظاری قالبیدی

بابام منی بودیارا گؤنده ریب.

عبدالرحمن دئدی:

تک بیر کورا او غلو دورا یگید باج آلان

پاشالار مولكونه تالانلار سالان

سۇيىله كىيمىدىرسارالىيان بىن سولان؟

بابان كىمىدىر او نو منه دئىه سن؟

حسن دئدی:

يار يولوندا من ده عهده باغلى يام

آه چكىين سىنهام او ستهن داغلى يام

آديم «حسن» کورا او غلونون او غلو يام

بابام منی بودیارا گؤنده ریب.

عبدالرحمن دئدی:

آخیتما گؤزومدن سن قانلى ياشى
 فغانىم اردهر داغىلە داشى
 من رحمانام کورا اوغلونون قارداشى
 بابام كىمدېر اونو منه دئىه سن؟

سۆز تمام اولدو. حسن کورداوغلو ايلە عبدالرحمن
 اۋپوشوب، گوروشدولر، سونرا کورداوغلو جريانى آياق باش
 مئھتر باشى عبدالرحманا صحبت ائلە دى، مئھتر باش دئدی: بو
 گىچە نى بوردا يات صاباح گورە ك ئىللىرىك بىئەلە اولدو. ياتدىلار
 صىبح مئھتر باشى دوروب گلدىلەر بىر بىلەجى قارى نىن يانىنا مئھتر
 باشى قارى يا دئدی: بو کورا اوغلونون اوغلودور زىنېشان خانمى
 الماغا گلېب عكسى دە اليىنده دىر، بونلار بىر بىر يەلە گئۈرۈشە، بىزە
 كەڭ لىك اىت، قارى قبول ائلە مە دى، بىر اووج قىزىل وئردىلەر
 قارى يە قبول ائلە مە دى، ايکى اووج وئردىلەر، يىشە قبول ائلە مە
 دى، اوچ اوچ قىزىل وئرنىدە قارى دئدی: بالامنى مجبور ائلە

دیز، صابح صبح زرنیشان خانیم گلچک گولشن باغچاسینا اوردا
اونو گؤره رسن، اوزووده هاردا دارا دوشسн منى خبردار ائله،
اوزوومده سنى گۈزلە بىرەم، حسن کورداوغلو اوگون صاباحى
آتین مېنېب گلدى، گولشن باغچاسینىن قاپى سېن دوئىدو، بىر
قوجا باغبان قاپى نى آچدى، گوردو بىر كارلى جوان اوغلاندىر.
دئىدى: سوزون ندىر؟ حسن دئىدى: بو آتىمى بوردا بىر آز ساخلا،
من بوردا بىر آزدىنجە لىم، باغبان دئىدى: قارپاشانىن قىزى
زرنیشان خانیم باخدادىر، بىلسە منىم درىمى سويدوروب. اىچىنه
سامان تېدىرىه ر، سنى اىچرى قويانمارام، حسن دئىدى: سىسىن
چىخسا ائلدوره رم، حسن باغا وارد اولاندا قىزلار يىلىپ قاچىپ
زرينشان خانىما خبر وئىريلر، دئىيلر: آى خانیم باغا بىر عاشق
گلىپ، زرينشان خانم دئىدى اونو بوراگتىريين، گتيردىيلر، حسنى
گوره ندە بىر كۈنول دن مىن كونولە حسنه عاشق اولو، حسن بىر
عكىسە باخدى بىر قىزا باخدى كى گوره قىز اوزوودور يا يوخ
گوردوڭى، يوخ زرينشان خانیم اوزوودور، زرينشان خانیم ايشى
بىلە گۈرنەدە، دئىدى: قوى بونا اول بىر قارا قورخۇ گلیم، گوره ك
زرنیشان خانیم نە دئىدى:

عاشيق دلى سن سه يوخسا ديوانا
 دوشو بسن اولومون بازارينا سن
 قو كيمى جانينى سالييسان او دا
 دؤزه مزسن بو عشقين آزارينا سن

حسن دئدى:

بىرگۇزەل سن تايىن اولماز زمين دە
 جىته بىزەين باغىنا قوربان
 بولبۇل تك يانيرام سىنن غەمىندا
 بهار تك گول آچان چاغىنا قوربان.

زۇنىشان دئدى:

هم عاشيقسان همى يامان دىللېسىن
 من بىلەرمە سن كى هانكى ائللى سەن

منه سؤيله گئروم نه محاللى سان

دوشوبسن بابامين نظرینه سن

حسن دئدى:

عاشيقلارين پىشىسى دىرسوزودنمك

بالى قندى قاتىب شىرىنچە يىمك

ياخشى اولماز منله بحىى ائله مك

همىشە باروئرە ن تاغىنا قوربان

زرىشان دئدى:

بوېتلرىن صحبتى يىم سوزويم

گۈزە ل دىسن گۈزە للرىن گۈزويم

«زرىشانام» قاراپاشا قىزى يام

سۇيىلە گىلدىن نه يىن گۇذارىناسن

حسن دئدى:

آديم «حسن» بى دير شيرين دىلللى يم
 آغىر او بالى يام آغىرا ئالى يم
 كور او غلو نسلى يم چنلى بىلللى يم
 لييندن سۆزولن ياغينا قوربان

سۆز تمام اولدو:

: رېيشان دئدى: دئمە لى سىن قانىدان قورخمورسان؟ مىnim
 عكسيمى يانىنجا گزدىرىرسن؟ حسن كورداوغلو دئدى: بو
 عكسى آنام سنى منه سئوندە سىبىن او زونىدىن آليپ زرنېشان
 دئدى قوى گۈرۈم كور او غلو تك قورخمازدىرى سونرا دئدى كور
 او غلو مىnim عكسيمى زورونان آليپ اىندى دستور وئرە رم
 قاراپاشانىن جلادلارى سىن درېنى سويار حسن دئدى اىستكلى
 سوگىلىم من او زومدە بىر قوت بىلىپ بورا گلمىشىم آلدى حسن:

مردانلىق نېشانانسى،

قانیندا گرگ ایگیدین.

چکمه يه او زگه دن مَنْت،
جانيندا گرگ ایگیدین.

* * *

مرد ایگتیدین نالاسیام
کوراوغلونون بالاسی یام،
سوزلرینی قانا رسی یام،
سوزو دوز گرگ ایگیدین.

* * *

من «حسن» قورد او غلویام،
او با او غلو یورد او غلیام،
کوراوغلونون مرد او غلویم.
آرخاسی گرگ ایگیدین.

* * *

سوز تمام اولدو زرنیشان خانیم گوردو دو غوردان بوقور خماز
بیرا یگتیدیر نؤکرین يوللایب آناسینین آتلار فیدان بیرین گتیریب

حسنە قوشولوب باغدان چىخدىيالار، دايىه خبر آپاردى قارا پاشا دستور وئردى، قوشون آتلاندى، بونلارين دالىنجا يشولا دوشدو، زرنىشان خانم گوردو، آتاسى نين قوشونو دالىنداڭ گلىرى، دئىدى: حسن گل منى بوشلاڭت، حسن دئىدى: سنى بىلە قاچىتسام آتام منى دانلار زرنىشان خانمى گىتىپ بىر زاغادا قويىپ اوز و گىڭرى قايتىدى آصلان كىمى گىردى قاراپاشانىن قوشونون اىچىنچ ساغدان و وردو، سولدان چىخدى، سولدان ورودو، ساغدان چىخدى. آخشاما جان قىلىنج وردو، لىشى لىشىن اوستە قالادى، اوزونە دە چوخ يارادىدى، قايدىپ گىلدى زرنىشان خانىمى يانىنا بولاغىن باشىندا او توردولار، اما كورداوغلۇنۇن اصلاً حالى اوزوندە دئىيلدى زرنىشان خانىمى بىلە گۈزۈنندە گۈزۈنندە ياشى بىرىيوموب مىن الله دى آللدى گۈرە ك نە دئىدى:

قادر الله اوْزون ائله بىر امداد،

حسن يارالى دىر، درمان اىسترم ،

خنجر آلېب قارا با غزىم پىشىرم ،

حسن يارالى دىر درمان اىسترم.

* * *

هر چتین ایسلری بیتیره ن سن سن،
دین سیزی ایمانا گتیره ن سن سن،
حسرتى، حسرتە، بیشىرە ن سن سن،
حسن یارالى دیر درمان ایسترم .

* * *

قارا پاشا سوسا بیبدی قاتينا،
او خ ده بیبدی یارادوشوب جانينا،
نېچە گىندىم کوراوغلونون يانينا
حسن یارالى دیر درمان ایسترم،

* * *

سۆز تام اولدو. زرنیشان گؤردو، حسن کورداوغلونون
یاراسى بىتردىر، ائيشىتىمىشدىرىكى، كەھلىك اوتو اىلە سارى
چىچىكى ياراسينا، قويوب باغلادى، ناراحت حالدا بىرده
گۈردوکى، گۈيىدە بىر قاطر دورنا اوچور، آلدى گورە ك دورنالارا
نه دئىدى،

قاطار قاطار دورنالارین،
 نظامينا قوريان اولوم.
 تللريزوار بورما بورما،
 کلامينا قوريان اولوم،

* * *

نامرد مطلبه يشتمه سين ،
 ياغى سىزى اينجىتمه سين ،
 آوازىز غمگىن اوتمه سين ،
 موغامينا قوريان اولوم ،

* * *

«زرنيشان» تك سىنده اوپىون ،
 غمگىن اولمما اوخو بوپىون .
 كوراوغلويا خبر دىئن ،
 سلامينا قوريان اولوم .

* * *

سۆز تمام اولدو. بونلار بولاغین باشىندا قالماقدا اولسونلار، انىشىدە ک چىلى بىتلدن، كوراوغلو ياتمىشدى يوخدا گئىردوکى، دېشلىرى يېرىندەن چىخىدى، آغىزى قانىلا دولدو، يوخودان دېك قالخدى، بىردىلى نۇره چىكدى، هامى سىھ گىلدى دئدىلەر: كوراوغلونە اولوب كوراوغلو آليپ گورە ک نە دئدى:

نۇره چىكلەم دلى لەريم اويانسىن،
يارالى دىير بىرحسنىم داردادى.
قوچ دلى لەريان دۇرە مەدە دولانسىن،
يارالى دىير بىرحسنىم داردادى.

* * *

سۈكولسون آغ شهرىن فالاسى بورجى،
گىرگ كى پاشانىن آلينسىن تاجى،
قويماق پاشادا گىرگ بىر باجى،
يارالى دىير بىرحسنىم داردادى.

* * *

كوراوغلونون سىزىدە يىلىن ايشىنى،

چاغرین بیغیلسین تایی توشونو،
 گرگ گتیره سیز پاشا لشینى،
 يارالى دیر بیر حسنيم داردادى.

* * *

سوز تمام الدو. کوراوغلو دوروب دلى لرین بیغیب باشينا آغ
 شهره سارى يولادوشدو. يولون ياريسيندا قوشون گئردو،
 اوزادان بير نفر بونلارا ال ائيله بير ، ياخيندا گلیديلر گئردولر،
 زرنيشان خانيم ديركى بونلارى گلنده گوروب، ائله بو واقت
 گوردولر، اوزادان بير قارالتى گلير بو دفعه قوشونلار تزه دن
 حسن کورداوغلونون دالينجا گلير مشر، بو دفعه قوشونلارينين
 سايى بيره اون چوخالمىشدى، بئله اولاندا دلى لر بير ياندان
 کوراوغلودا بيرياندان قارا پاشانين قوشونو نايويوردولار، نهايت
 قارا پاشانين قوشونونا غلبه ائتديلر، سونرا گلیپ گئزه ل جاه
 جلال لا زرنيشان خانيمى چنلى بئله گلین گتيردىلر، نىتجە گون
 شادليق شنلىك ائله يىب كئف مجليسى قوردولار

کوراوغلو ائیله عرب ریحان

کوراوغلى بيرگون شكاره چىخمىشىد ير

گوردوکى قايانيں باشيندا بىر قاراتى گلىرى ياخينا گلنده
گوردوکو دورنا قاطاردى اوزوازوونە دىدى کوراوغلى بىر
باختنى سينا. اگر بوقاطار دورنانىن ياخشى سىنى وورا بىلدىن،
اوندا قيرات اوچورومدان توللاتا بىلە جىك، يوخ، اگر وورا بىلمە
دین اوندا گۇر باشيتا نە چارە تاپارسان.

بۇنو فيكىر لشىب، کوراوغلو اخومىندىرىدى كامانىن چىلەمە
سىنە، ياخشى دورناسيا بىر اوخون آتدى. اخون يايىدان
قورتارماڭى ايلە دىگەمگى بىر اولدا.

دورنا فيرلانا خېرلانا گلىپ کور اوغلۇنون قاباغىينا دوشدو.
کوراوغلونون اورگى آچىلدى، كونلو شاد اولدو. دورنانىن تىلىنىدىن
بىر دستە كىسيب اثيوازىن پاپاگىينا سانجىدى.
آتى جۇولانا گتىردى.

کوراوغلو دورنالار اوچون اوخياندا عرب ریحان آشاغىدان
باخىب گولوردو. ائلە بىلەدى كى، کور اوغلۇنون داي آخرى
چاتىب. بىرده باخدى كى، کوراوغلو سىلدېرىمەن باشىندا آتى

جۇولانا گىتىرىپ. اوْزآداملارىينا دىندى :

- اىه، حاضىر اولونا حريف دئىه سن، داي جانا دىيوب، يولا
دوشىك اىستە يېر.

بودمە كوراوغلونون سىسى او جالدى. باخدىيالاركى، آتىن
بوينونو قوجاقلايىپ دئىير:

آرخام قارى دشمان، قاباغىم اوچوروم،
آپار چىلى بىلە منى، قىرأتىم!
سەنە سېغىنەشمام قورتار بۇ داردان،
آپار چىلى بىلە منى، قىرأتىم!

* * *

اولور چىلى بىلەن صحبتى، سازى ،
گلىر گمراھ كىچر بارھاى، يازى،
آلماشام تر كىيمە ايگىد اثىوازى ،
آپار چىلى بىلە منى، قىرأتىم!

* * *

كوراوغلى امگى گىشىمە سىن ضايانا،

گرگ قان او ددورام بگه، پاشایا،
سیچرا ییب قوش کیمی آتیل او تایا،
آپار چنلى بىلە منى، قیراتىم

* * *

عرب ریحان دىندى :

- بو آدام يا دلى دى، يادا.... ائله دلى دى كى، وار، يوخسا او
اوچورومدا
دا آت آتىلار؟ او زده او ستوندە ايکى آدام.
کورا اوغلو آتى بيرده جۇولانا گىتىرىدى. عرب ریحان قىشقرىب
دىندى .

- اگر بو اچورومدان آتلانا يىسلە، من بيرده او نا ال قالدىير مارام.
هامى نىن گۈزو قالمىشدى کورا اوغلو دا. کور اوغلو آتى
سوزدورو ب اوچورومون باشىينا گىلدى. سىلدىيريمين لاب
كىارىندا آتا بىر قىچى ووردكى، ائله بىل گويدە ايلدىيريم او يىنادى،
قیرات دؤرد آيا غىنى يېغىشىدىيرىب قىزىل قوش کیمی سىچرا دى،
اوچورومون او طرفىنه دوشدو. او زودە ائله سىچرا دى كى، کور

اوغلونون باشیندان پاپاغى دا ترپنمه دى.

آت اوّزونو دوزلدىب، يولولىتنه آلدى. کوراوغلو بير آتا
باخدى، بير دئنوب اوچوروما باخدى، بىلە دئندى:

جانىم قيرأت، گۈزۈم قيرأت
بو دئورانلار اوزوندەدى
سنى مىن ئالار مراد
او زاق يولار اوزوندەدى

* * *

قيرأتى مىنە رم كۈرپە
هايقراندا چىخار سارپا
ھر دوقۇننە اوں تاس آرپا
ايپك چوللار ازو ندەدى

* * *

عرب ریحان سۈزۈنون اوستوننە دور مادى. باش نىن
آداملارىنالار ووروب، گىنە اوونون دالىندا دوشدو. کور اوغلو

دۇنوب گۇردوکى، عرب ریحان آتلى لارى ايله گلىرى.

آتىن باشىنى قايتارىپ گىڭىزى دوندو، عرب ریحانىن قاباغينا

گىلدى يېتىپ دىلدى:

ياغى دوشمنىن حربە سى
قاچىرتماز ميداندان منى
قورخاق مخنىڭ ضربە سى
قاچىرتماز ميداندان منى

* * *

گىررم ميدانا اركىمى
دوررام قاباقدا نر كىمى
دوشىن بولانار خر كىمى
قاچىرتماز ميداندان منى

* * *

هردن بىرە دە ياتارام
اور تادا شىشىپر آتارام
پاشانى دىرى توتارام

قاچیرتماز میداندان منی

* * *

عالمه بللى هنريم

چنلى بىلە دلى لريم

مردايگىدە پىشكىش سرىم

قاچيرتماز میداندان منی

* * *

کور او غلو يام، بودو دوزو

جو مردىن سرت او لار او زو

مختىين طعنه سۈزو

قاچيرتماز میداندان منی

* * *

کور او غلو سازلا دئدىيگى كىمى سۈزلە دە دئدى

- عرب ریحان! من کور او غلو يام. من خوتكارلاردان، وزىر
لردن، كىزىرلردن، قورخمارام. او ندا كى او لاسان سن. آنجاق منىم
سەين بۇ آداملارينا يازىغىي گلىر. او نلارى ناحاق يىرە قىردىر يېپ

قانلارینا باعث اولما! منيمله داعوا ائله مك ايسته ييرسن، بويور
بو ميدان، بودا شيطان، مرد ايگيد داعوادا باشى نين آدامىنى
قىرىدىرماز.

اوندا آتى جؤولانا گتىرىپ دئدى:

مردسن گل ميدانا ريحان
ساواشاق ايندى سن نن من
گۈرگۈجومو، چك داد، آمان
ساواشاق ايندى سن نن من!

* * *

آلاق اليمىزه نيزه
مرد احسن دىسىن بىزه
دوراق ميداندا اوز - اوزه
ساواشاق ايندى سن نن من!

* * *

دئمە منه بو ھذيانىن
يقين بيل كى، آلام جانىن

قیلینج لا تؤکرم قانین

ساواشاق ایندی سن نن من!

* * *

گرگ دوست - دوشمانیم سچم

چتین او لار قورخام، قاچام

ایسترکى، میدان آچام

ساواشاق ایندی سن نن من!

* * *

کور او غلویام، دور مو شام مرد

یامان او رگه دوشسون درد

ایگىدىسىنسە، اول میدانگرد

ساواشاق ایندی سن نن من!

* * *

عرب ریحان آتىنى جۇولانا گتىرىپ کور او غلونون اوستونە

سوردو داوا باشلاتىدى . يىتتىمىش يىتدى فىندىن ھامىسى

ايىشلىدىلر. آمما ھما بىرى او بىر سىنە دوو گلە بىلەمە دى. نە

قیلینجدان کار آشمادى نه نیز ایشین چیخمادى، نه عموددان مراد حاصل اولمادى. آخر کورا اوغلو غضبله نیب آتدان دوشدو. پالتارى نین اتکرینى بئلینه سانجدى. قوللارینى چیرمادى، میداندا گردش ائله مگە باشلادى. عرب ریحان دا آتدان دوشدو. کوشتۇ باشلاندى. گاه اوئون دېزلىرى میدانى کوتان کىمى سۇکوردو، گاه بونون دېزلىرى. کور اوغلو گۇردو پوخ، عرب ریحان دا بالاجا جاناوار دىڭىل. آخردا غضبله نیب ائله بىر دلى نعرە چىدى كى، داغ - داش سسە گىلدى. عرب ریحانىن آدامىلارى ھامىسى قىيرغى گۇرموش جوجە كىمى قاچىپ داغىلدىلار. کور اوغلو اوئو باشينا قالدىرىپ يىرە ووردو. سىنه سىنه چۈكۈپ خنجرى بوغازينا دايادى. عرب ریحان بىر دفعە ده اولسون نه دىندى، نه سىسينى چىخارتدى، نه ده آمان اىستە دى. کورا اوغلو آياغا قالخىب خنجرى يىرىنە قويىدۇ.

کورا اوغلو. آغلامايان، يالوارمايان دوشمانى اولدورمزدى، باغيشلارياردى. عرب ریحانى دا بىئە جە ايگىيدىلىگىتە گۇرە باغيشلادى.

دوروب آتى سىندى، او زونو عرب ریحانا تو توب دئدى:

- گشت سنى ايگىدىلىكىنە باغيشلاييرام.

عرب ریحان دىئدى:

- کور اوغلو نە قدركى سەن سېلىدىرىيمىن اوستۇنده ايدىن، من
ائىلە بىلىرىدىم كى، سەن مەندىن قورخارسان، آمما اىلە كى،
اوچورومدان آتلاندىن، سۆزۈردىم كى، سەنە ال قايدىرىمايم.
آمما سۆزۈمۈن اوستۇنده دورمادىم. اونا گۇرە دە اسىلىدىم. عىئىنى
يۇخدۇ. بىردا گۇرۇشىرىك، بورجۇندان چىخارام.

کور اوغلو دىئدى:

ائىلە بىلىرىدىن كى من مەندىن قورخوب قاچىرام. يوخ، عرب
ريحان!

قوچ قوزودان قوزو تورەر قوچ اولار
قوچ ايگىددەن قوچاق اولار، سلطانىم!
مرد ايگىدلەر داوا گونو شاد اولار
مختى لر ناحاق اولار، سلطانىم!

* * *

مرد ايگىدلەر بىر - بىرىنە دالىدادى

چوغوللار اۇلمە يىب، ساغ و سولدادى
مرد میداندان قاچماز، قاچسا آلدادى
غوغا گونو هاچاق او لار، سلطانىم!

سۆز تامام اولدو. کوراوغلو: بورجلو بورجلونون ساغلىغىنى
ايستر، عرب ریحان - دئىپ آتىن باشىنى قايتاردى، چىلى بىلە
طرف يول باشلادى. آز سوردو، چوخ سوردو، گلېپ چىلى بىلە
اتكىرىنه چاتدى. داغلارى گۈرچك تورگى آتلاندى. اوچ نىللى
سازى باغرىنبا باسىپ يىلە دئى:

منى بىنادان بىلە دى،
داغلار قويىندا، قويىندا
تولك ترلانلار سىلە دى
داغلار قويىندا، قويىندا.

* * *

دولاندا ايگىد ياشىما
يااغى چىخدى ساواشىما

دلی لر گلدى باشىما

داغلار قويىندا، قويىندا.

* * *

سفر ائله ديم هريانا

شاھلارى گتىرديم جانا

قيرآتىم گلدى جۇولاتا

داغلار قويىندا، قويىندا.

* * *

كسديم يوللار، ووردوم كاروان

چكىب سويدوم چوخ بىزىرگان

دوشمنلە اوددوروم قان

داغلار قويىندا، قويىندا.

* * *

اسىر چكدىن چىلى بىلە

قوچ كوراوغلو دوشدو دىلە

خان ائيواز منىملە

داغلار قويىندا، قويىندا.

نیگار خانیم چو خداندی کی، کورا اوغلونون یولونو گؤزله
پىردى. و عده چوخ كىچمىشىدى، آمما هله كور آوغلو دان خىبر
چىخمىردى. بىر گون يىئە نىگار خانىمىن اورگى سېيھىلدى.
دوروب تىللى خانىمى دا يانينا آلدى. بىر اوجا تېپە نىن باشىنا
چىخىپ يوللارا باخماغا باشلادى. بىرده باخدى كى، يوللاردا
تۇز دومانا قارشىدى، دومان توزا. دقت ائله يىب گۈردىرلر
كورا اوغلو قىراأتىن اوستوندە، بودو گلىرى تله سىك تې دن ائنېپ
دى لرىن يانينا گىلدىر. نىگار خانىم او زونو دلى لره تو توب دىندى:
بالا شادىليق ائيلە يىن

بورداجا كورا اوغلى و عرب ریحان داستانى¹ صونا يىشتى

حسن پاشا ائیله کوراوغلى

قادصى دالينا دوزولموشدو. خوتکارا گوندە بىر خبر گلېب چاتىردى. اوزوده بىر - بىرىنندن قارا، بىر - بىرىنندن بدخبرلر. بولو بىگىن اوڭىمكى، عرب رىحانىن آولمكى هاميا گلېب چاتمىشدى كى، كور اوغلۇنون اوغلو تاپىلېب گلېب. اوزوده نىجە اوغول. ائله بىر بوندان حسابىنى آپاركى، كور اوغلۇنون اوزو ايکى دفعە يىخىب.

بو خبرى اتشىيدىندن سونرا خوتکارىن الى لاب يىردىن - گويدن اوزولىدۇ. تىز بىر قاصدى بىر نامه ايلە گۈندىرىدى حسن پاشا كى، "گىرگ ئىيندە ياغ دا داشسا، قويوب اوزونو منه يىثيرە سن".

حسن پاشا نامه دن حالى اولوپ قالدى مات - معطل كى، نىجە ائله سىن؟ گىشتىسىن، نىجە گىشتىسىن؟ گىتمە سىن، نىجە گىتمە سىن؟ / چوخ گۇئىتۈر - قويدان سونرا باخدى كى، گىتمىكدىن باشقى چارە سى يوخىدۇ. تدارك گۇرۇب استامبولا يولا دوشدو. خوتکار حسن پاشانى گۇرجىك، ائله بىرىنچى سۋىز و بو اولىدۇ كى:

- حسن پاشا، بیر منه دیء گۇرۇم، نه بى گۈزلە يېرسن؟ گۈزلە يېرسن کى، کور اوغلو گلىپ سنى توقاتدا، منى دە استامبۇلدا اۋلدۇرسون؟

حسن پاشا دېلىنى سالدى ايشە. مىن يېردن مىن بەھانە گتىردى. آنجاق ھەچ بىرى قورشا دىگىمە دى. خوتىكارىن آخىرىن بىجى سۇزۇ بىر اولدۇكى:

- حسن پاشا، بىلمىرم. سنه قىرخ گون مهلت وئىريم. يابودو كى، گىرگ چىلى بىللى داغلىدېب، کوراوغلونو باشىنى گتىرە سەن، يابودو كى، قىرخ بىرىنچى گون سىنин اۆزۈنۈ دار آغاچىندان آسىدېر اجاجام.

حسن پاشانىن قدرتى قالمادى كى، بىرچە كىلە كىسە. اوردان بىر باش گىلدى توقاتا. شەھرىن بؤيوكلرىنى يېغىب باشلادى حاضىرلاشماغا. اىندى حسن پاشا بوردا حاضىرلاشماقدا اولسون، سەنە دەئىم عاشيق جەنۇندا.

عاشيق جەنۇن بوتون بو شىئىلەرن ھامىسىنى جىكىنەن - بىكىنە كىمىي ال آلتىدان اۋىرە نىب، دابان آلدى چىلى بىلە. احوالاتى نىتجە كى، بىز بىلىرىك، ائلە جە کور اوغلو يَا دانىشدى. کور اوغلو

دئدى:

- عىبى يوخدو. سىز اۇز ايشىزدە اولونا قويون گلسىن. حسن
پاشا اىلە دە بوردا گۇرۇشىرىك.

بوسۇزلە دلى دلى حسن يېرىدى قاباغا كى:

- کوراوغلو، اوْزونه چوخ دا آرخايىن اولما! بونا حسن پاشا
دئيرلە. بونە بولو بىگە بنزە مز، نە دە عرب رىحانى. قوىيىز دە
حاضىر لاشاق.

دلى لرده، خانىملاർدا ھامىسى حسنىن فيكىرىنى بىكتىدەلر.
آخىردا بىلە اولدوكى، دلى حسن دلىسى لرىن اوچ مىن ساي
سەچىمە سىنى گۇۋورووب چىلى بىلەن توقات باخارىنداكى بىنلىرى
توتىدو. باشلادىلار حسن پاشانى گۈزە لمگەدە.

پاشادان بىر خبر چىخىمادى.
بىر گون كىچىدى، بىش گون كىچىدى، اوون گون كىچىدى، حسن

گونلرىن بىر گونو سحر تىزدىن کوراوغلو بىردىن باخدى كى،
بودو كىشىكچى بىر آدام گىتىرىر. گلە گل، گلە گل، کور اوغلو
باخدى كى، بو آدام ئىلچى پالتارىندادى. سوروشدو:

- كىيمىن؟ نە ايستە يېرسن؟

اثلچى ادب - سالامينى يېرىنه يېتىرىپ دئدى:

- قوج کوراوغلو، من سين دوستون علم قولو خانىن قاصدى
يم. گلمىش سنه خbir ويرم كى، علم قولو خان اۋز باشى نىن
آداملارىلە سنه قوناق گلىر. کور اوغلو دئدى:

- خوش گلىر، صفا گتىرىپ، هر كىم منه قوناق گلسە، گۈزۈموم
اوستوندە يېرى وار.

اوندان دميرچى اوغلوونو، ائيوازى بىرده گورجو اوغلو
محمدى چاغىردى:

- تىز اولون، حاضىرلىق گۇرۇندا گرگ علم قولوخانى ائله
قارشىلاياق كى، گورجو اوغلو محمدىن، بىرده رقىيە خانىمین
باشى آشاغى اۇلماسىن. حاضىرلىق باشلاندى. قويون كىن كىم،
اوجاق ياندىرام كىم، آتىنى تومارلايان كىم، پالنارىنى
حاضىرلايان كىم، ائله اولدوكى ث، ائله بىل چىلى بىل تويا
حاضىرلاشىر. کوراوغلو تىز بىر آدام قاچىرتدى دلى حسنىن يانينا
كى، بىس احوالات بىلە دى، قوناق گلىر تىز گلسىن. اوندان اوزونو
توتدو اثلچى يە كى:

- ياخشى، خان نه واخت گلە جىڭ؟

اثلچى دئدى،

- قوج کوراوغلو، خان گلیب. من او نلارى چنلى بئلين اوچ
آغاچ ليغىنداكى بولاغين باشىندا قويوب گلدىپم. دئدىلركى،
بىز کوراوغلو نو بوردا گۈزلمە يەجه بىك.

کور اوغلو قالخدى آياغاڭى:

- انوين يىخىلسىن، بىس سحردن نىيە بونو منه دئمرسن؟ كىشى
نин يانىندا بى آبيير اولدوق. دىء گۈرۈم، نىچە نفر دىلر؟

اثلچى دئدى:

- هامىسى، وور - توت، خان اۇزو قارشىق يوز اللې نفر دىلر.
کوراوغلوهای ووردو يىندىي يوز دلى آتلانسىن. اۇزودە دلى
مهتىرى سىلە دى كى، قىر انى گتىرسىن. بلى، دلى لر آتلاندى. قىر
آت گلدى، کور اوغلو آياغىنى او زىنگى قويido آتا مىنسىن، نە
فيكىرلىشدى، نە فيكىرلىشمى، بىردىن او زونو بللى احمدە تو توب

دئدى:

- بللى احمد، من قايىدىنجا او اثلچى نىن الينه - آياغىنا زىنجىر
ووروب گۈز آلتىندا ساخلارسان.

بللى احمد "باش اوستە" دئىب، او ساعات بىر آغىر كوتنان

زنجیرینى سالدى ائلچى نىن بويونا. ائلچى اىشى بىلە گۇرۇندا
قىشقىرىدى كى:

ـ بو ندى؟ من بو ساعات گىندىب خانا دئىه جىم. قوناغىن
ائلچى سىنى دە زنجير وورارلار؟

بللى احمد دئىى:

ـ اىه، ناراحات اولمما! بو بىزيم قايدامىزدى. اىلە كى، كور
اوغلۇ قايدىب گىلدى، اوندان سونرا سنى لاب يوخارى باشدا
او توردا جاگام.

ائلچى باشلادى دارتىيىب - چىرپىناغا كى.

ـ منه هېچ بىر شى لازم دىڭىل. بو ساعات منى بوراخىن، من
چىخىب گندىرم.

كوراوغلو نە فيكىرلىشدى، نە فيكىرلىشمىدۇ، بىردىن مىصرى
قلينجى چكىب جومدو ائلچى نىن اوستونە، توتدۇ اونىن
بوغازىندان.

ـ بو ساعات دى گۇرۇم، سىن كىمسىن؟ بورايا نە يە گلمىسىن؟
بوخسا باشىنى بىدىنىندان آييراجا جاگام.

ائلچى اىشى بىلە گۇرۇندا دوشدو كوراوغلونون آياقلارينا كى:

- آمانین بیرجه گوندو، کوراوغلو! بیر غلطدى اىلە مىشىم
اجدادىم اىلە.

منه يازىغىن گلسىن. بىرسورو كىفتىم وار. آمان وئر، وئر، دىئىم.
کوراوغلى دئدى:

- آماندى! آمما يالان دىئىن، واى حالينا!

اثلچى دئدى:
- والله - بالله، بيرجه كلمه يالان دىئىم. هرنە بىلىرىسن اىلە!
نتجه كى وار، دوزۇنۇ دئىيە جىم، آمما گىرگ سۆز وئرە سن كى،
منى بوراخاجاقسان.

دلى لر، خانىملار ھامىسى، مات - معطل قالدىلار كى، گۈرە
سن بو نە سىردى. کور اوغلو دئدى:

- دئدىم سەنە كى، آمانداسان دانىش!

اثلچى باشلادى كى:
- جان کوراوغلى من سحردن هرنە دىئىشىم سە ھامىسى
يالاندى، من هېچ بىلىمیرم كى، علم قولوخان كىمىدى. منى بورا يابا
گۈندىرن توقاتلى حسن پاشادى.

بودو، اوڭ بىش مىن قوشۇن اىلە گلېپ سىنىن اوستونە. بو آدلا

ایسته بیرکى سنى آپارىب قاباقجا اوْزونو توتا، سونرا چىلى بىلە
يئريش اينله يە.

كور اوغلى قايىدىب او توردو، دئىدى:

— ياخشى، بس قوشون هايىندادى؟

اثلچى دئىدى:

بىز بورايما آخشام چاتمىشىق. گىچە قوشونو بىندر گاھلاردا
گىزىلە دىب، اوْزو، يوز اللى آداملا سنى بولاق باشىندا گۇزلە بىر.
كوراوغلو گىتىدى فيكىرە. ائلە بى دمە دلى حسنين دالىنجا گىتن
آدام باشى لوولو گىلدى كى:

هر يىرى الڭ — فلك ائلە دىم. نه دلى حسن وار، نه دە دلى
لر. بوتون بىندر گاھلاردا بوشدو.

كوراوغلو قالخىب تو تدو اوونون بوجازىندان كى:
سن نه دانىشىرسان؟

دلى دئىدى:

— جان كوراوغلو، منى نىيە ئۆلدۈرۈرسن؟ من ايشىن اولاتىنى
سنه دىيىرم. اينانميرسان آدام گۈئىندر، يوخلاتدىر.

تىز دلى لىردىن بىر نىچە سىنى گۈندۈردىلر. خېر گىلدى كى، بس

دئیلەن دوغرودو. نە دلى حسن وار و نە دە كى دلى لر.
کوراوغلونون گۈزلىرى دوندو قان چاناگىينا. ائله او دوكى، بير آدام
جرات ائله يە يىلمىدى آغزىنى آچىپ دانىشا. نىڭكار خانىم ايشى
بىلە گۇرنەدە دوروب گلدى قاباغا دئدى:

- کور او غلو، بىلە دايىماقدان بىر شنى چىخىماز. او لان
اولوب. اىندى بىر تىبىر گۇرمك لازمىدى. دىء گۇرك، نە
ائىلە يك. او نىجه دئيرلر، دوشمن كسى قابى نىن آغزىنى.
کور او غلو ائله بىل ياتمىشىدى، او بىاندى، دوردو آياغا، آمما
دوردو، نە دوردو. ائله قالىخدى كى ائله بىل قاف داغى
كورولتوىلە يېرىندەن اوينادى. ائله بىر جە بونو دئدى:

- نىنىك قوى اولسون.

سوئرا او زونو انيوازا تو توب دئدى:

- دلى لىردىن اىكى مىن گۇتۇرۇب كىرسىن بىندر گامىلارى. او نو
- بونو يىلمىرىم.

چىلى بىلە بىر آدام بوراخسان، باشىنى او زوم كىسە جىكم.

اوندان دؤندو دلى مەترە، دئدى:

- دلى لىردىن يىتمىش نفر گۇتۇر حسن پاشانىن قاباگىينا گىنده جە

یک.

کور اوغلونون بوسؤزوندن دلى لر قابناماڭا باشلادىلار، کور اوغلو باخدى كى، دلى لر بونا راضى دىكىيل لر. آما قورخوردان دا بير آدام جرات اىلە يە بىلمىر كى، دانىشىسىن، دئى:

- تىز اولونا گىڭ حسن پاشا باشا دوشىمە سىن كى، بىر اونون ايشلەرىنى بىلەمىشىك.

سونرا اوزون توقدو دميرچى اوغلونا دئى:

- قورخمورسان كى؟

دميرچى اوغلو گولدو، دئى:

- جان کوراوغلو، سن رخصت وئر. اونلارى كوتان زنجىرى اىلە توقاتاجان قوولايم. قورخماق نه دى؟

کور اوغلو دئى:

- حاضىرلا زنجىرىنى ا يېرده قالان دلى لرينى ھامىسى گۇئوروب كىرسىن ياغى قوروغۇنون بندرىنى. ائلە كى، من داعوا باشلادىم، اۋزونى ووراپسان قوشۇنا. يَا بودو گىڭ ھامى مىز قىرىلاق، يَا بودو گىڭ چىلى بىلە دوشىن آياغى دىكەمە يە. آما دستە نىن اىچىنە قورخاق آدام بوراخما. آرایا پېخاشلىق سالار.

کوراوغلو ائله کى، دئمە لى سىنى دىدى، تاپشىرمالسىنى
تاپشىرىب قىتاردى، آتا مىندى. دلى مەترى دە يىتمىش دلى اىلە
گۇئىرۇب دوزىلدى يولا.

چىلى بىل دىگدى بير - بىرىنە. ائيوازھاي ووردو، اىكى مىن
دلى بىلە آيرىلدى. اىشى بىلە گۈرنە خانىملاردا قالخدىلار
آياغا، بىزگ شىلىرىنى سوپونوب تۈكىدولر يېزە. قلىنج گۈئىدولر.
آلتدان گىئىنib اوىدىن قىفيلالاندىلار، اوىدىن گىئىنib آلتدان
قىفيلالاندىلار. ائيوازا قوشولوب بىندرگاھلاردا چىعخدىلار. ايندى
ھەر عە اۋز ايشنەدە اولىسون، بىر گۈرك كوراوغلو گىل نە ائله دىلر.
كور اوغلو دلى لرده يانىندا گلىب چاتدى ائلچى نىن دئىگى
بولاغان يانىنا. كور اوغلو ائله گئىدىرىدى، گويا هەنج بىر شىئىدىن
خبرى يوخىدۇ. بولاغا بىر آ فالمىش باخدى كى، بۇ نىچە كى،
ائلچى دئىمىشدى، او لار يوز، يوز اللى آدام اگلە شىيلر بوردا. ائله
كى، كوراوغلى گىلى گۈردىلر، ھامىسى قالخدىلار آياغا. كور
اوغلو گلىب چاتدى. او جادان بىر خوش گىلدىن ائله يىب
سوروشدو:

بس هانى خان؟

بو سؤزله حسن پاشا يتردى قاباغا، دئدى:

- کور اوغلو خان يوخدو، گلن پاشادى. سنه من زحمت وئرمىشم. آنجاق منى گرگ باغيشلاياسان. من قورخdom كى سن گلمه يه سن، او دوركى، سنين دوستون علم قولو خانين آدينى وئردىم.

کور اوغلو دئدى:

- گلمىسن، لاب ياخشى ائله مىسن. قوناق كى وار، بىزىزم عزيزيمىزدى، ايکى گۈزومودو. بو يورون گىتكى! هامېنiza گۈزوم اوسته يېرىم وار.

حسن پاشا دئدى:

عزيز اولاسان. من ائله بىلەم سە ايديم هېچ توقاتدان دوروب بورايما گلمزدىم. من بىلىرىدەم كى، سن مرد آدامسان. منى بو قوجا واختىمدا باشى آشاغى ائله مىسىن.

کور اوغلو دئدى:

الله ائله مە سىن. باشى آشاغى دوشمنىن اولسون. بو يورون گىتكى! اىه دلى مهتر، قوناقلارى يول گۈسترا

حسن پاشا دئدى:

یوخ، کوراوغلو، گل ائله بیز صحبتی ایندی بوردا ائله يك.
عىبىي يوخدۇر.

ائله گىتمىش كىمى واريق. واخت اولار، انشالله چىلى بئله ده
گىدرىك، بىرده من چىلى بئله بئله گىتمك اىسته مىرم. او رايما، الله
قويسا، من گىرك باشقى جور گىندم.

کور اوغلو حسن پاشا ايله دانىشا - دانىشا اطرافا نظر يشتيردى.
گۈردو قوجا تولكو قوشونو ائله گىزله دىب كى، بىر نفرى نىن ده
باشى گورسەنمير.

حسن پاشا دئىدى:

- دوش، کوراوغلو دوش، ائله صحبتىمىزى بو بولاغين
باشىندا ائله يك.

کور اوغلو بىر يولداشلارينا باخدى، باشا دوشىدوكى، هېچ
كس اونون آتدان دوشمىكىنه راضى دىگىل. هېچ اصلينه باخسان،
بئله يئرده آتدان دوشىك عاغىل لى ايش دئگىلدى. آمما كى
کوراوغلى بونو اۋز غىرتىنە سىعىسىدىرا يىلمە دى. فىكىرلىشدى
كى، اگر آتدان دوشىمە سەم، دىتىر كى، قورخدو.

او دور كى، ائله بىردىن آشىرىلىپ آتدان دوشىدۇ. جلونى دلى

مهتره وئریب اۇزو حسن پاشانین يانينا گلدى. کوراوغلو ائله جلد آتدان دوشدو كل، دلى لر هېچ بىر شىئى ائله يە بىلەمە دىلە.
دوروب گۈزله مىگە باشلايدىلار.

بلى، ائله كى کور اوغلو ايله حسن پاشا بولاغىن باشىندا قاباق
- قاباغا اڭشىدىلر، حسن پاشا سۈزە باشلايىپ دىئدى:

- کور اوغلو، منى خوتكار سىنин يانينا گۈزندىرىپ. بىسى
بوقدر خوتكارا دوشمن اولدىن. اىستە يېرم خوتكارلا سنى
بارشدىرام. خوتكار دېئير، او منىم بؤيوك اوغلۇم، بورجو سلطان
كىچىك اوغلۇم. اىستە يېر، كۈچوب يانىما گلسىن، اىستە يېر ائله
چىلى بىللە او تورسون، اىستە يېر بوتون قوشونون سركردە
ليكىنى او نا تاپشىرىم. سەن دە داي او شاق دئگىلىسن. بىلىرسن كى،
بو ايشين آخىرى يوخىدو. جاوانلىق اىدى ائله دىن. او نىچە
دېئىرلەر، داي هوسى بىسى. گل بو داشى اتگىزىن تۈك. ائله
بوردان بىر باشا مىنىملە گىئدك استامبولا، قورتارسىن گئتسىن.

کور اوغلو دىئدى:

- حسن پاشا، آدام نىچە دېئىرلەر، دىل اىشلە، آدام وار. ال اىشلە

من ایندیه کیمی ال ایشلتمیشم. او دوکی، دیده سنین کیمی
یاغلى - یاغلى کسیب دو غرايا بیلمه يه جکم. من سؤزو بیر دفعه
دئیه رم. اونودا دگیشمه رم.

نه قدرکی، بو دنیادا من وارام، خوتکار وار. من او نا دوشمنم.
سیز ائله بیلمه یین کی. من سیزین ایشلرینیری بیلمیرم. خوتکار
سنی بورایا نیبه گئندریب. سن بورایا نتجه گلپیسن، هامیسى منه
بللى دی. من کوراوغلویام منی آلداتماق، تورا سالماق اولماز.
الیم، آیاغیم دگمه میش قوشونودا گؤتور چیخ بوردان گشت، من
خوتکاردا دوشمنم، سنه ده.

بونو دئییب، کور او غلو دوردو آیاغا. حسن پاشادا دوردو.
آمما کور او غلونون گؤزو اطرافدا ایدی. حسن پاشا نه ائله دی، نه
جور خبر و تردیسه، کوراوغلو بیرده باخدی کی، دؤرد بیر طرفدن
قوشون قالخدی آیاغا. یاواش - یاواش باشладیلار يشیمگه. کور
او غلو گئردوکی، هه، نتجه فیکیر لشمشیدیسه ائله جه دی.
حسن پاشا اونو سالیب قوشونون دوز اور تاسینا. او زدوده
قوشون نه قدردى!

آدام ائله بیل کی، گؤ به لک دی يئردن چیخیر. بیر سو ایچیم

ساعاتدا دئرد بير طرف اولدو آدام.

کور اوغلو بير بىلە باخدى، دئدى:

- حسن پاشا، سىن دئىيردىن كى، من خوتكارىن بويوك اوغلو يام. ياخشى بىس اوغلو آتانيي يانينا آپارماق اوچون بو قوشون، بو سورسات، بو جبه خانا نه لازمىدۇ؟

- کور اوغلو سىن ايندى منيم اليمده اسىرسىن. بوردا اون بىش مىن قوشون وار. مىن جانىن اولسا، بىر منيم اليمدن قورتارما ياجاق. گل ناحاق قانا باعث اولما. اۋز خوشونلا تسلیم اول!

کور اوغلو اطرافينا نظر سالىب گۈردو قوشون گىستدىكىچە ايرىھلى لېير.

لاب اوزوک قاشى كىمى قالىيلار آرادا، دئدى:

- حسن پاشا، اۆزۈن بىلىرسىن كى من ئىچە دفعە لر لە مىنيم اليمە فرصت دوشوب آمما سنى اولدورمە مىشىم. سى ائلە بىلمە كى، من سىندىن قورخمو شام، يا اۋلدۇرە بىلمە مىشىم. يوخ، من سنى باخ بوجون اوچون ساخلايىردىم.

ايىندى يا سنه وئرن آللە يا منه.

کور اوغلو بونو دئییب ایسته دی آتا طرف گشتیسین. حسن پاشا
حکم ائله دی باشیندا کى آداملار بیردن قلینچ تؤکولدولر اوونون
اوستونه. دلى مهتر ایسته دلى لره‌های ورسون، کور اوغلو ال
ائله دى کى:

دایان!

اوندان دئندو، حسن پاشا يادئى:

- حسن پاشا، گل بو قوشونو قيرديрма! سن ده آتىنى مىن، من
ده. بوميداندا ووروشاق. يا منى ائلدور، يا من سنى. بونونلادا
داعبواميز قورتاوسىن.

حسن پاشا دئىى:

- بونلار هامى سى قورخاقلىقداندى. من سىنин فيكرينى باشا
دوشورم. سن بىزى يوباتماق ایسته بىرسن. آنجاق كىچمىش اولا.
خوتكارىن فرمانى بودوكى:

سىنин يا باشىنى آپارام، يا اوزونو.

حسن پاشا بونو دئییب باشى نىن آداملارىناهای ووردوكى:
توتون، باغلابىين قوللارىنى!

آداملار تؤکولدولر. کوراوغلو اليىنده کى شىشپرى توپلايىب بىر

ساغا هرله دى، بير سولا هرلەدى، اوزونه يول آچىب چىخدى.
دلى مهتر قىر آتى بوراخدى. آت بير دفعە فىنخىرىپ دۇردمە
او زونو كوراوغلويا يېتىرىدى، كور اوغلو قىزىل قوش كىمى
سيچرايىپ آتىن بىئىن دوشدو. اوندان او زون حسن پاشا يَا
تو توب دئىدى:

من دلى يە دى هذيانا سؤيلە مە پاشا
هنرلى سن، گل ميدانا، افندىم
داغىدار اولكە نى، چنويرم تاخين
بولارام جمدگىن قانا، افندىم!

* * *

من بلدىم سىنن چىنگ شىستىنە
قىلىنج چىكىپ گىررم بوجون قىسىدەنە
هايقىرىپ ميداندا گلسم اوستونە
يېتىرىھ رم سنى جانا، افندىم!

* * *

باش اگىرم خوتكار يازان فرمانا

گلرسن اليمدن آخر آمانا

کوراوغلویام، نعره م چیخار آسمانا
قوشون قاچار دؤرد بیريانا، افندیم.

سۆز تامااما يېتىشىدى. کور اوغلو بىردى نعره چكىب اوزون
ووردو توشونا. حسن پاشاهای ووردو، قوشون دۇرد طرفدن
تۈكىلدە، کور آوغلو اوزون ياغى قوروغاندا توتوب دىئى:

مرد اىكىدلر داعوا كونو كلىيدى
آت سوروب مىدانما چىخان گونودى
مخىتلەرن ساواشا وارىيدى
وورومان اتىندان يىخان گونودى.

* * *

جو مرد اىكىد هئچ قاچارمى مىداندان؟
قىلىچ چكىب حاييف آلاق دوشماندان
قورخاق كىسلر بويون اگىب گون باندان.
سىلىپ خلو تدن باخان گونودى.

* * *

قوج کوراوغلو، قىلينج گۇتور دستىنە
مختى پاشالار دوروب قىصدىنە
قارى دوشمن هجوم ائدىب اوستونە
نىزە نى گۈزۈنە سوخان گۇنودى.

دېرىچى اوغلويا ائلە بىر اشارە بىس ايدى. هاي وورد، دلى لر
قلينج تۈكۈلدو قوشۇنۇن اوستونە. حسن پاشا ايشى بىلە
گۈرنىدەهای ووردو كى، قوشۇن او طرفە يېرىسىن. كور اوغلو
دئىدى:

حسن پاشا گۈرورىن كى؟ باخ، ايندى سن منىم اليمدە سن.
بىر حملە دە سنى يېرلە يىكسان ائلە رم. آمما كى، دېرىم قوشۇنۇنا
سرىكىدە ليك ائلە!

داعوا قىزىشىدى. كور اوغلو دلى لرى داعوادا گۈرنىدە اورگى
تىللەندى:
دئىدى:

دولون آت بئلينه، قوج دلى لريم
 خوتکارى تاختىندا انندىرك، وگون
 تالاياق ملکونو، آلاق جانىنى
 اھوينى باشينا انندىرك، بوگون

* * *

شغىب اوستونه قدىنىي بوکك
 گرك چىلى بىلە مىن اسىر چىكك
 پاشانىن باشىندا گلىن تورپ اكك
 شاهين چىرا غىنى سۇندىرىك، بوگون

* * *

بىرها يقىرسام، پولاد قوللار بوشالار
 دوشمنلر الميدن چىكر حاشلار
 اۋلدورك خوتکارلار، قيراق پاشلار
 ميدانى مىشرە دۇندرىك، بوگون

* * *

قىصرى اۋلدورك، سردارى توتاق
 بئيوگون، كىچىكىن قول-قولاچاتاق

عرب آت دؤشوندە جملە سین قاتاق

چنلى بىلە اسیر گۈندۈرک بوگۇن

* * *

كىلر كور اوغلو نون داما قلى چاغى
دلى لر مجلسىدە، خان ائيواز ساغى
آلادى گۈزىلرى، قاشلارى ياغى
بولغارلى خانىمى دىندىرك، بوگۇن

سۇز ائلە تىزە جە تمام اولموشىدوكى، قوشۇنون دال طرفىندىن
بىر نۇره سىسى گىلدى، كور اوغلۇ، حسن پاشادا ھەر ايكسى گىرى
دؤندولر. كور اوغلو باخدى كى، دلى حسن اوچ مىن دلى اىلە
دالىدان اۋزو نو ووردو حسن پاشانىن قوشۇنونا. كور اوغلو قالدى
معطل كى، بو نىجە اولان گلىر. باخدى كى، كمك نە دى؟ دلى
حسن بىر سو ايچىم ساعاتدا حسن پاشانىن قوشۇنونو قاتىم -
قاتىم قاتلايىب، آغناندى بى طرفە. داعوا قىزىشىدى، نە قىزىشىدى.
دلى حسن قىزغىن داعوا دا قىشقىرىپ دئىدى:
- اىه، دميرچى اوغلو، وورا.... قاباق سىنىن، دال منىم. گورك

کیم قورتاراجاق؟

دیمیرچى اوغلو سۇزو اشىتىجىك، قىلينجى آندى يېرە. ال ائلە
يىب بىثىنەن زنجىرى آچدى. دئىدى:
دلى حسن، منىم دستە م خىردادى. گۈرۈرم كى، زنجىرى
تولواماسام سىندىن گىڭىز قالاجاڭام. يَا مددا!
زنجىرى باشلادى هەرلە مىگە. قاباق كسىلىدى، دال كسىلىدى.
اور تادا دا كوراوغلو اۋزو. قوشون باشلادى ساغا، سولا
يايىلماغا.

ائيواز حسن پاشانىن قوشۇنۇ بىلە گۈرنىدە قالخدى آياغا.
آنى مىنیب بىندرگاھداكى دلى لرەھاي ووردو. ايکى مىن دلى دە
ائيوازلا سول طرفدن تېيلىدى قوشۇنا. كور اوغلو ايشى بىلە
گۈرنىدە قىر آنى جۇولانا گىتىردى دئىدى:

قىر آتىم كىشىنە يىب گىرەر
آتىلار ميدان باشىنا
قىلىنج چكىب دلى لرىم
او دالىر دوشمن باشىنا.

* * *

ياخشي او ياخشى آت منير

اور تادا گؤستره ر هنر

آتيلاندا نيزه، ششپير

قالديرار قالخان باشينا

* * *

گرگير يشسم چالها چالا

قوش گرگري قاناد سالا.

چكيب او چوردارام قالا

بك، پاشا، سلطان باشينا

* * *

داعوا گونونده انیواز خان

یوز یاغى يا وئرمىز آمان

دولانىب اولاسان قربان

بىر بىلە اوغلان باشينا

* * *

ايگىددە اولار ناموس، عار

دار گوندە گۇرە ر گوجووار
کوراوغلو، دلى لر نىڭار
يېغىلار دۇوارن باشىنا

حسن پاشا گۇردو ايش شولوقدور، بىلە گىتىسە بورادان بىر نفر
آدام قوراتارا يىلمەجك. او دوركى، هر چى باداباد دئىپ آتىن
باشىنى دۇندردى، بىر دستە قوشۇنلا كور اوغلۇيا هجوم ائلە دى.
كور اوغلۇ مىصرى قلينجى چكىب او ناترى قاباقلادى. دىء بىر
ساغا ووردۇ، بىر سولا ووردۇ، قوشۇنون آغزىنى سىندىرىپ
قاچاغا سالدى. او زون دلى لره توتوب دئدى:

خوتكار اوستوموزه قوشۇن گۇندردى
قىرین، دلى لريم، ائيلە يك جىنگى
چىخىن قارىنچاتك، دولۇن هرياندان!
يىلىن اۆلکە لرىن منم فرنگى!

* * *

اللى نه دى، آلتىمىش نه دى، يوز نه دى؟

دالداردا طعنه - طعنه سوز نه دى؟

دره نه دى، تپه نه دى، دوز نه دى؟

منم گربه لرین شيري، پلنگى!

* * *

ياراندان بو ميداندا تک منم

هر لكه پاشايا بوييون اگرم

قسم اولسون، تر ساواشدان دونمرم

آخير سودا سينار سوييون سهنگى!

* * *

كور اوغلو فرمانى مرد - مرданا

جان - ديل ايله قيلينچ ووررام دوشمانا

باش اگرم نه سلطانا، نه خانا

منم ايگيدلرین يكى - ايرنگى

آخيركى، قوشون داوم گتيره بيلمه ييب تسليم اولدو. كور اوغلى هاي ووروب داعوانى داياندىردى. حسن پاشائين اوزونوده اسيزلرین قاباغينا سالىب چنلى بىلە گتيردى.

دونيا خаниم آتاسي حسن پاشاني گئرجك، خانيملارين آراسيندان چيخيب، کوراوغلونون قاباغينا گلدى. اوريگينى چىپ كور اوغلو نون آياقلارينا آتماق ايسته دى كى، کور اوغلو حسن پاشاني اوغا باغيشلاسین. کور اوغلو قويمادى. قولوندان توتوب قالدىردى. اوز الى اوريگى اوونون باشينا سالىب دئدى:

- سن دايىان، دونيا خانيم من اوونو اولدورمه يە جىڭم. مىnim اوونولا آيرى ايشيم وار.

اوندان اوزونو دلى لره توتوب دئدى:

- هانى دلى حسن؟

دلى حسن دلى لرين ايچىندن چىخىپ كور اوغلو نون قاباغينا گلدى. يېتىشىنده قلينجىنى چىخاردى، ايکى اللرى نىن اوستونه توتوب کوراوغلو نون قاباغىندا دىز چوكدو. دئدى:

- قوج كور اوغلو هر شىىدن قاباق مىnim بؤيوك بير تىسىر ئىم وار. گرك اوندان گىچە سن. من سنه خبر وىرمە مىش بىندرگاهلارى بوشالدىپ دلى لرى گئىتۈرۈپ گىتتىمىشىدیم. آما اوونو دئىيم كى. من قىصدا بىلە ائلە مىشىدیم. حسن پاشانىن قوشونو نىچە يېر بە يېر ائلە مگىنى، نىچە پوسقۇ دوزلتىدىگنى من

گۈرمىشىم. قوخدوم كى ايش سنه خبر وئرسم. چىلى بىلە سىن دوشە، دوشمن اىشى بىلە، فيكرينى دكىشە. او دوكى سىن سىز دستە نى گۇئىتۈرۈب گىنجە اىلە اونلارين پوسقۇيا گىردىم.

كور اوغلو دىئى:

- آفرىن! من ائلە بىلە دە فيكىرىشىدەم. من اىسندى بوجونكۇ اىشى نىن عوضىنى وئرمك اىستە يېرىم دلى حسن دوشوب كوراوغلونون آياقىندان اوپۇپ كوراوغلى دستور وىردى مجلس دوزلدى شاد ياشادىلار.

کوراوغلونون قارص سفری

کور اوغلو چنلى بىلده بير گون دىدىيلر عرب رىحاندان خبر يو خىدى آتى مىنېب يولادوشدو قارصا يولدا بىر نفرە راست اولدو. او کوراوغلويا دئىدى عرب رىحان حسن پاشا سنه حىلە ايلمكە باشلايىلار بو جوان اوغلانى گوتوروب گىلدى قارصا اوردا قوناق اولوب بو اوغلان بازاردان گىندوب ات آلا ھامدان ات آليپ دئىدىلر نه وار بىر بىلهات آلىرسان دئىدى کوراوغلو بىزىدە قوناغدور ائلە دە حسن پاشا عرب رىحان خىردار اولوب بونو تو تماق اىستە دىلر. او زون چاتدىرىدى قلاچەسىنى مىنارە سىنە تاكى بونو تو تا بىلمە سىنلر. عرب رىحان دئىدى:

کور اوغلو آگاه اوول سنى ئولدورمڭ منه بورج اولسۇن.
کوراوغلو باخدى كى تك قالىپ آليپ گورەك اوز دردىنە نە دئىر؟

گون سالىيدى قلعە نور

چنلى بىلىن آراسىنا

ياركى ياردان گوسەر اولا

آغلار سىزلار چاراسينا

عرب رىحان دئى کوراوغلى سىنى ئولدورمك منه بورج
اولسون نىھ آغلایرسان آلدى بىلە دئى:

قىزىل آلمانى دىشلە سىن
اطرافىن گوموش لە سىن
 يول دوشوسون کاروان اىشلە سىن
نگار خانىم اوپاسينا.

* * *

کوراوغلى يا اولان اولدى
قاينادى پىمانه دولدى
دلىر او زاقدا قالدى
دا غلار دوشدو آراسينا

سوز تامام باخدى كى گلن يوخ گىندن يوخ ولى اوغلانى كى
کور اوغلونو قوناق ائلمىشىدى پنهان قاچدى چىلى بىلە خبر

آپاردى اوردان ایواز ۵۰۰ یوز دلیردە ن گوتوروب گلیب شهره
کور اوغلو گوتوروب گوره ک نه دئدى:

اوجا اوجا داغ باشىندا

تالا تالاقار گورونور

نه دليلر نه چىلى بىل

نه آلاگوز يار گورونور

* * *

دللى لر يانىمدا يو خدور،

دورم ده تيركمان او خدور

دىليلر دوشمانم چو خدور

قاچماق منه عار گورونور

* * *

گور اوغلونون ملول چاغى

دورولماز كېنى داماڭى

بار گتىردى گورجى باغى

دال بوداقلارى بار گورونور

سوز تمام ايواز اونلارا دئدى منه باخين هاردا گوردو ز من نعره
 چكديم اوңدا وارد اولون شهره اليىنده ساز وارد اولدو شهره يولى
 دوشدو حوريه خانمين

عمارتىن قاباغينا حوريه گيميدير هوريه حسن پاشانىن قىزىدى
 قىز ايوازى گورەن كىمى عاشيق اولوب ايوازدا قىزى گوروب
 عاشيق اولوب گورەك گلافرنكىندهن باخان گوزه له نه دئدى ا

مائيل مائىل پنجرى دهن باخان يار
 سوileه هانسى بختورون ياريسان
 سن سىز گوهر باغلار هئچ كتىرمىز يار
 سوileه هانسى بختورون ياريسان

* * *

سياه ساشلار دال گردنە دوزلور
 قارا گوزلر خومار لانيب سوزلور
 ائيله باخما منيم باغيريم اوزلولور
 سوileه هانسى بختورون ياريسان

* * *

ایواز حق سویله یېب حاقدان درس آلیب
 شوقون بو جهانا بیر گونش سالیب
 قارا گوزلر شوخ یانا عدان باج آلیب
 سویله هانسى بختورون یاریسان

بو سوزلر تمام قیزدان خبر آلدی کمین قیزیسان، صحبت
 ائیلدی ایواز دئدی گنده نده سئنی آپاراجاغام چنلى بیله وارد
 اولدو میدانه اوردا عرب ریحانی تاپدی ایواز بیر نعره چکدی
 کور اوغلو ایوازین سسین ایشدوب آلدی بیله دئدی:

شکور اولسون بیر الله
 بوگون ایواز سسدى
 منى یادینا سالیبدی
 بوگون ایواز سسدى

* * *

گىرە میدانا خان كىمى

د ولار گوزلری قان کىمى

بىر آليجى زولان كىمى

بو گلن ايواز سىسى

* * *

ايىندى باغلادار قولونى

قىر ار ساغىنى سولونى

يادايلىپ كور اوغلۇنى

بو گلن ايواز سىسى

ايواز نعرە چىكدى عرب رىحان گوردو اولمو ياجاق الدى كور

اوغلۇ

ايوازيم مۇئىننە دو رات بىليلە

گىرە ك قوشلار گويدە قاناد ساخلاسىن

دعوا گونو هركىيم گىچسە الپە

قا باغييندا دىزە چوكوسن آغا لاسىن

عرب ریحان دئدی ایندی ایواز سنی ده تو تارام دلی لرده
دالدان قیراقیر گلیر آلدی کوراوغلو:

شغیب دوشمانا قدینی بوکه
قعله لر اوچوردار بورجی لارسوکر
پاشالار باشیندا آجى تورپ اگه
الله اوزو بلاسیندان ساخلاتسین

* * *

مرد بیویوب مرد آگاسی مرد خانی
تو توب دور شهرتی بوتون جهانی
گزه جک مصری شاهی عثمانی
کوراوغلونون قاباغیندا دایانسین.

دلی لر حمله ائیله دیسلر حسن پاشانی عرب ریحانی
نولدوروب حوريه خانمی دا گوتوروپ یولا روان اوولدولار
چنلى بیلده طوى باشلاندى. گوردو ایواز او تانیر محب گلمیر
آلدی کور اوغلو کوره ک نه دئدی:

چاغیرین ایوازى گلسىن مجلسه
 ايچىن شىرىن باده جانا نوش اولسون
 قورون نۇرە تاختانى گلىن اويناق
 آتىن آق زىلرى ششى بىش اولسون

* * *

بىر خەملت بىچىرە م ایواز بويوندان
 اينچەرم حاصلى خويوندان
 كە سىن توڭىلەرن قىرىن قويوندان
 منىم دلى لرىم كىفىز خوش اولسون

* * *

اوجا داغلار باشىن آماسىن دومان
 كور اوغلو گونلونە گلمىسىن گمان
 ويرەرم ایواز انعام يوز تومان
 قان سىز غادان گلن قانلى باش اولسون

سوزلر تمام ایواز و گلىن گىلدى مجلسه اوردا كور اوغلو

گوردو گلین تئلرلری گیزلدی آلدی بىله دىدى

دال گردنىدە ھورو كلمە

قوى توکولسون قارا تئللر

گردىنندەن اشكاراڭىلە

قوى توکلوسون قارا تئللر

* * *

سن بير ياشىل باش صوناسان

سوزو درك ائدو يېپ قاناسان

ايوازلا با هم اولسان

قوى توکلوسون قارا تئللر

* * *

کوراوغلونون دىرى گىلە

دليلرین بير ليگى لە

خان ايواز يىن ارلىگى لە

قوى توکولسون قارا تئللر

کوراوغلونون قارص سفری

۱۲۱

ائله جە دە اوردا طوی باشلاندی قىرخ گىچە طوی اولدو اىثواز

طوی اىلە دىلەر ساق قالىن

شهری و مهری داستانی

اوستاد دئیر کورد شهریندە احمد و محمد آدیندا ایکی تاجیر
 قارداش پاشایردى بونلارین هئچ بىرسين اولادى اولعامىشدىر.
 بىرگون بىر درویش گلیب محمدىن قاپىسندَا بىر قصىدە
 او خودو محمد اىستە دى نذير وثرسىن، درویش دئى:
 من پاي آلان يوخ پاي وئرهن درویشلەرنم.
 آل بو آلمانى يارىسىن اۆزۈن يىھ يارىسىندا وئر قارداشىنا «الله
 سىزە اولا» وئەر»
 درویش بونو دئىپ غىب اولدۇ.
 محمد سئوينجىك آلمانى گتىرىپ قارداشى احمدلە يارى
 بىشلوب يىشىلەر. عەد ائلە هەر كسىن قىزى اولسا وئە جىڭ اوپىر
 سېنىن اوغلۇنا. بىلى آيىلار گلیب كىچىدى. محمدىن قىزى و
 احمدىن اوغلۇ اولدۇ.
 اوغلاتىن آدین شهرى و قىزىن آدین مهرى قويدولار. بونلارى
 ئىددىي ياشىندان قويدولار مكتىبە، اون آلتى ياشىنا جان در
 او خودولار.
 بىرگون گون تو تولدو هريان قارانلىق اولدۇ. احمد و محمد

آروادلاریندا گؤتوروب دریا قراغينا چىخدىلار کى گوره لر بولۇشىدۇ. ائله او زمان دریا دان بىر باليق چىخىپ اوغلارين دوردوندۇ اوتدۇ.

شهرى ايلە مهربانى ئىتىم قالدىلار. شهرى گۈردو مهربانى چوخ غمگىن دىر ؟ دىئى:

عمى قىزى بىر دلقك تاپىم گىتىرىم سە قولاق يولداشى اولسون، سنى گولدورسون بلکە غمگىن لىكىن چىخارسان. مهربانى قبول ائله دى. شهرى گلىب بازارا چوخ آخтарاندان سونرا «پارдан قولو» آدىندان بىر كىچىل تاپىب گىتىرىدى ائوه. كىچىل قاراوه لىى دن زاد دان دئىىب مهربانى غمگىن لىكىن چىخارتدى. بىرگون شهرى بازارا گىتمىشدىر، مهربانى ائويىنده ياتمىشدىر كىچلىن گۈزو مهربانى يە دوشوب اىستە دى مهربانى يە ياخىنلاشىسىن، مهربانى بىلېپ قالخدى كىچىلە نصىحەت وئرىب دىئى بىرده بو ايشلەرنىڭ گۈرمە. اوچ دفعە بو ايش تكرار اولدۇ نهايىت مهربانى يېردىن آفتافانى گؤتوروب ووردو كىچلىن باشى يارىلدى. كىچىل بىر باش قاچدى جلالى كورد اوغلونون يانىنا

دىئى:

پاشا ساغ اولسون، محمد تاجیرین قیزی مهری منی نشجه دفعه
 يوللاييبدى سنين يانينا کى گئىدېب اونو گتىرسن من قبول ائله مە
 مىشىم ووروب باشىمى يارىپىدى. جلالى كورد اوغلو بۇ سۆزۈ
 ائشىدىنە هوشو باشىندان چىخدى ووروب قوشۇن گئۇرۇب
 گلېب مهرى نىن اوين. حاصارا سالدى. مهرى چىخدى ائشىگە
 کى گۇرسون نە اولوب. گئۆزۈ كورداوغلونا دوشىدو. كورد اوغلو
 دئىدى:

گلمىشىم سنى آپارام گل كىنده ك، مهرى دئىدى من سنين كىمى
 عاغلى كىمە كىتىمەرەم. سن بىر آروادىن اوستونە بىر بىلە قوشۇن
 تۈكۈسن چونكۇ منىم قىلىنجىم يوخدور سنينلە دئىشە جىڭم غالب
 گلسن سن دئىنىدى آلدى مهرى

مندن سلام اولسون جلالى كورده
 اول حقىقتىن نشجه يولو وار؟
 اوچ يوز آلتىمىش آلتى طاباقدا دوران
 كىمىدى اللرىننە نشجه دولو وار؟

آلدى جوايندا کورداوغلو:

مندن سلام او لسون مهری خانىما
 حقيقىن او توزايىكى يولو وار
 اوج يوز آلتىميش آلتى طاباقا دوران
 قىرخلار ايدى اللرىنده دولو وار.

آلدى مهرى :

نه شهرى دى يارى سودور يارى قان؟
 او هانسى جانلى دير گۈزلى خيرمان؟
 خدام كىملرى خلق ائتدى ايكى جان؟
 ايكى جانين سوپىلە نىچە دىلى وار؟

آلدى کورداوغلو:

او اوره گەدىر يارى سود ور يارى قان؟

لو تیا باليغى دير گۈزو بير خيرمان

آدم - حوا خلق اولوندو ايکى جان

ايکى جانين يشتمىش ايکى دىلى وار

آلدى مهرى :

دئدى سۆزلىرىمى ياخشى قاناسان

آلېشىيان عشق او دونا ياناسان

قورخورام شهرى دن منى آلاسان

بو «مهرى» نين سنه عرضى حالى وار

آلدى کورداوغلو:

درین - درین دريالارام دالاجام

جانيم عشق او دونا البت سالاجام

شهرى نين اليىندىن سنى آلاجام

«کورداوغلونون» يشتمىش ايکى فىلى وار.

سۆز تمام او لدو مهری کورداوغلو دان قىرخ گون مهلت آلدى
کورد او غلو قبول ائلە يېب گىتىدى.

مهری گلىپ شهرى نىن يانينا اولا جاھى صحبت ائلە دى.
شهرى دئىي بىزيم گوجوموز کورداوغلو يا چاتماز او لماز كىندىم
يانينا التماس ائلە يېم بلکە بىزدەن ال گۇئىتىردو. شهرى بىر ساز
گۇئىتىرۇب گىلدى جلالى کورداوغلونون يانينا، کورداوغلو
عاشىقى گۇردوكده بىر آلا يوزلۇك چىخاردىب وئرىدى شهرى يە.
دئىدى:

عاشىق مهرى آدینا بىر تعریف او خو، آلدى شهرى:

کورداوغلو عرضىم آلاسان

آلما مهرى يارىم منىم

يارادانى حق بىلە سن

آلما مهرى يارىم منىم

* * *

حاقىن ايتيرمىز دوستلۇغون

مردده بیشمز اوز یاستدیغین

ایگید هئچ کسmez باسدیغین

آلما مهربانی یاریم منیم

* * *

«شهری» گؤتوروب جوره نى

منه چكکدیر مه جىرەنلى

قلبىمە وورما يارانى

آلما مهربانی یاریم منیم

سۆز تام اولدو، کورداوغلونون آجىغى توتىدو ايسته دى
 شهرىنى اۇلدورسون كىچىل يارادان قولو قويىمايب شهرىنى
 کورداوغلو اليىندن آلېب بوراخدى. شهرى غمگىن گلېپ اۇلرىنه
 مهربانى ايله بو قرار گلدىلر كى تور كمان پاشا سينا پناھ آپارسىنلار
 گىتجە يله بوللار ايكسى ده شهردن چىخىپ، بىر نىچە گون يول
 گىندىپ گلېپ چاتدىلار تور كمان پاشاسىن يانىتا اولا جاغى اونا
 صحبت ائله دىلر. بونلار بوردا قالماقدا اولسونلار. ائشىدەك
 کورداوغلوندان.

کورداوغلو قیرخ گون وعده قورتاراندا گلدى مهربىنин اثوينه
 گئردو له لە کۈچوب يوردو قالىب غمگىن اولوب آلدى گورەك نه
 دئىدى:

گوزلريم گزەر گوزونو
 قوربان گوزون قاراسينا
 اورە گىمە يارا دەيدى
 اوميد يوخدور چارا سينا

* * *

درىين دريانىن اوستونه
 دوشۇ بىسن جانىم قىصدىنە
 ملحم كۈتور يار دستىنە
 قوى سىنە مىن ياراسينا

* * *

اولان «کورداوغلونا» اولدو
 پىمانام قان لىلە دولدو
 مهرى يار سارالدى سولدو

داغلار دوشدو آراسینا

سۆز تمام اولدو. کورد اوغلو هریانى ووردو بىر - بىرىنه
 مهرىنى تاپمادى كىچلە دئىي ياكىڭىزى مهرىنى تاپاسان يابسوينونو
 ووردوراجاڭام
 كىچلە ديار - ديار گزىب شەھرىلە مهرىنى تور كمان ولايتىنده
 اولدوغونو بىلىپ گلىپ كورداوغلونا خبر وئردى كورداوغلو
 حكم ائله يې قوشونونا گورەك نە دئىي:

مهرى ياردان خبرى گىلدى
 بىز گزەك ال به ال بوگون
 قارىشىن سىز اىگىدلەر
 باشلاسىن گل به گل بوگون

* * *

ازادن بىلدىم ايشىنى
 داغىدىن آتىن داشىنى
 قىريين خان - بى پى قوشونو

اولسون قانلاری سئل بوگون

* * *

«کورداوغلودا» گلدی جانا

زحمت اولماسین افسانه

پاشانی بویایین قانا

يا آمان يا اجل بوگون

سوز تامام اولدو کورداوغلو امر ائله دى قوشون يولا دوشدو
 گلیب تور كمانا چاتدیلار. کورداوغلو پاشانین يانينا بىر قاصد
 گۈنده رىب دىئدى: منيم سئوگىلىمى گۈندهرسن گلسىن يوخسا
 داوايا حاضير اولسون. قاصد گلیب پاشانين بوسۇزلرى يېتىرىدى.
 پاشا قوشون گۆتورب کورداوغلونون قاباغينا چىخدى. قىيىنج
 ووردولار شىشىپ آتدىلار فايىدا چىخىمادى، آخىردا شرط
 قويدولار بىر قاچسىن او بىرى دالىنجا آت سورسون چاتسا
 اۋلدورسون. پوشك آتدىلار قاچماق كورد اوغلۇنا دوشدو،
 کورداوغلو قاچدى تور كمان پاشاسى دا دالىنجا آت سوردو
 آخىر پاشا کورداوغلو يېتىشىپ دىئدى گل سن بو قىزدان ال چك

مندە ستنی اولدورو مه ییم. کورداوغلونون چاره سی کسیلیب قبول
اٹله دی تزه دن تور کمان پاشاسی شهریله و مهربانی یه توی توتوب
قیرخ گنجه گوندوز توی اٹله دی سونرا اوز یوردلارینا ساری یولا
سالدى.

گلسىن

قيرآتى گتىردىم جولانا ايندى
 وارسا ايگىتلرىن ميدانما گلسىن
 گورسون من دلىنин ايندى گوجونو
 بويانسىن اندامى آل قانا گلسىن

* * *

كورخوم يوخ پاشادان، سلطاندان، خاندان
 گلسىن منم دىيە ن، كچىردىم ساندان
 ارلر دادالاپىب قورخماسىن قاندان
 آت سورسون غوغايىا مردانما گلسىن

* * *

كوراوغلو اگىلمز ياغىيا، يادا
 مردىن اسكيك اولماز باشىندان قادا
 نۇره لر چىكە رم من بودنىادا
 گوستىرم مەھىرى دشманما گلسىن

آرزو مانیم قال مادی

ارض رو مدان خراج آل یب گلمیشهم

ارض رو مدا آرزو مانیم قال مادی

چنلى بىل او ياغيم، قيرات داياغيم

آت مينمكده آرزو مانیم قال مادی

* * *

ارض رو مدا كسى دير ميشهم نالينى

گوزه للره تو خوت مو شام چولونى

چالدىم، چا پديم، مال يشمه زين مالينى

مال يشمكده آرزو مانیم قال مادی

* * *

کورا او غلو يام، چنلى بىلده او تور رام

هاردا گوزه ل گور سرم، آلام گتير رم

دليلری مرادي بنا يشتيرم

گوزه للرده آرزو مانیم قال مادی.

خوار اولسون

دليلريم بوجون دعوا گونودى
 آتلانين يارادان بيزه يار اولسون
 مرد ايگيدلر ياراسيندان بللى دى
 نامىدلرى قوى تر باسسين خوار اولسون

* * *

رستم - زال كىمى نure لر چكەن
 ميداندا مختى با غربىنى سۈكىن
 مصرى قليچ ووروب قىزىبل فان تۈكىن
 اسىر گمه وور اللزىن وار اولسون

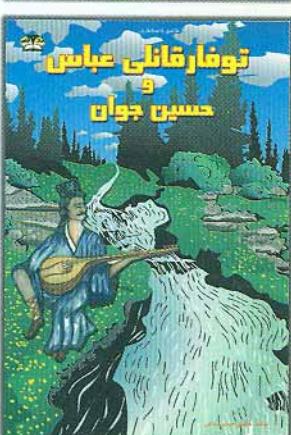
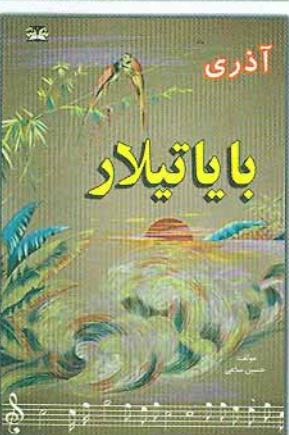
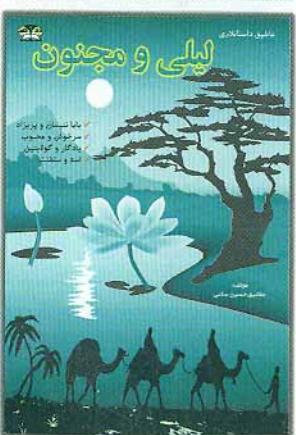
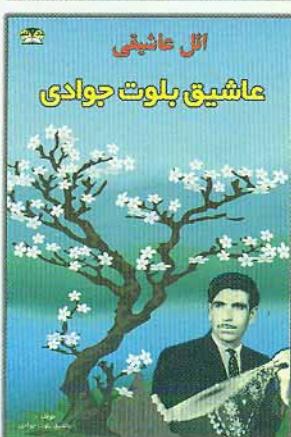
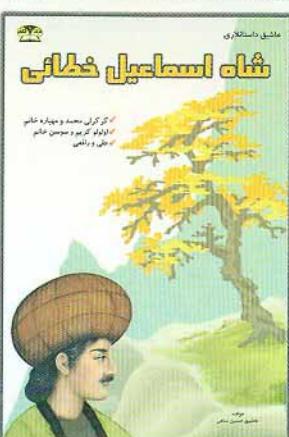
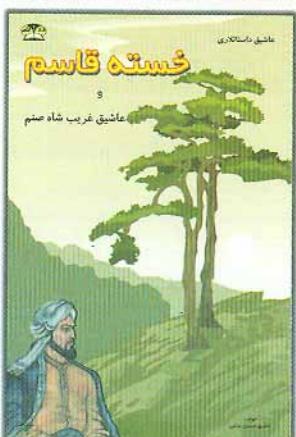
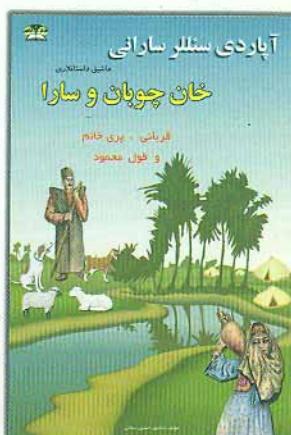
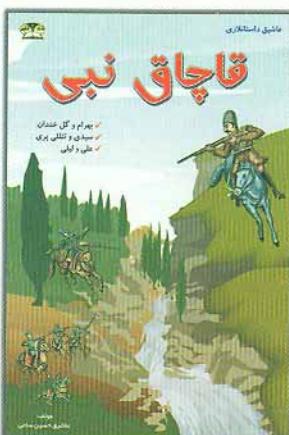
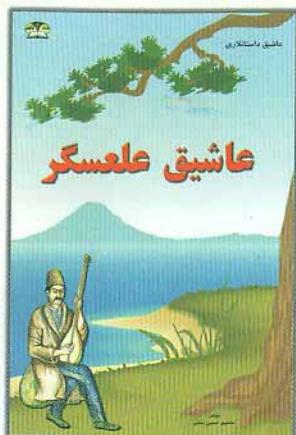
* * *

كور اوغلو مرد ليگى قارا دونيادا
 ايگيد گرك باشدا سودا قانا دونيادا
 دعوا گونى آتىن سوره قايادا
 ميداندان قاچانا ناموس عار اولسون

سويون ايواز

مجلس باشىندا دوروبسان
 كىمە چاتار سوين، ايواز
 قاشلارىنى نه قوربسان
 بورجا بىزەر بويون، ايواز
 گوزللىر پىشاوازا گلهر
 دوغان آنا قدرىن بىلەر
 آلين آچىق، اوزون گولەر
 نه شىريتىدر سويون ايواز
 سن يوسف كتعانسانمى
 پاشاسانمى، سلطانسانمى؟
 ملك سنمى، انسانسانمى؟

سری کامل عاشقانه داستانلاری منتشر شد

شماره: ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰ ISBN: ۹۶۴-۶۹۵۳-۲۱۲

دفتر انتشارات زرقلم تلفن: ۵۵۶۷۴۸۲
تبریز- خیابان امین، پاساز و لیکنر

